

Dokument ze zasedání

A8-0249/2018

4.7.2018

ZPRÁVA

o transparentním a odpovědném řízení přírodních zdrojů v rozvojových zemích: případ lesů
(2018/2003(INI))

Výbor pro rozvoj

Zpravodajka: Heidi Hautala

Zpravodajka (*):
Kateřina Konečná, Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

(*) Přidružený výbor – článek 54 jednacího řádu

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU.....	3
STANOVISKO VÝBORU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, VEŘEJNÉ ZDRAVÍ A BEZPEČNOST POTRAVIN	23
STANOVISKO VÝBORU PRO MEZINÁRODNÍ OBCHOD.....	33
INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	40
JMENOVIÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	41

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o transparentním a odpovědném řízení přírodních zdrojů v rozvojových zemích: případ lesů (2018/2003(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na akční plán ze září 2001 pro prosazování práva, správu a obchod v oblasti lesnictví (FLEGT) a dobrovolné dohody o partnerství FLEGT (VPA) s třetími zeměmi,
- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU) a článek 208 této smlouvy,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010 ze dne 20. října 2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky (nařízení EU o dřevu)¹,
- s ohledem na Pusanské partnerství pro účinnou rozvojovou spolupráci z roku 2011,
- s ohledem na cíle udržitelného rozvoje OSN pro období 2015–2030,
- s ohledem na Pařížskou dohodu dosaženou na 21. konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (COP 21),
- s ohledem na závěrečnou zprávu studie Evropské komise nazvanou „Dopad spotřeby EU na odlesňování: komplexní analýza dopadu spotřeby EU na odlesňování“ (2013),
- s ohledem na návrh studie o proveditelnosti týkající se možností, jak posílit boj EU proti odlesňování, zadanou generálním ředitelstvím Evropské komise pro životní prostředí (2017);
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17 října 2008 nazvané „Řešení problémů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů jako součást boje proti změně klimatu a ztrátě biologické rozmanitosti“ (COM(2008)0645),
- s ohledem na fórum o spotřebním zboží (Consumer Goods Forum) z roku 2010, což je celosvětová průmyslová síť maloobchodníků, výrobců a poskytovatelů služeb, která přijala za cíl, aby do roku 2020 již nedocházelo v dodavatelských řetězcích jejich členů k žádnému čistému odlesňování,
- s ohledem na bonnskou výzvu z roku 2011, tj. celosvětové úsilí obnovit 150 milionů hektarů odlesněné a znehodnocené půdy do roku 2020 a 350 milionu hektarů do roku 2030,
- s ohledem na Alianci pro tropické lesy 2020 (Tropical Forest Alliance 2020),
- s ohledem na newyorskou deklaraci o lesích a akční program z roku 2014,
- s ohledem na závěry rady z roku 2016 o prosazování práva, správě a obchodu v oblasti

¹ Úř. věst. L 295, 12.11.2010, s. 23.

lesnictví,

- s ohledem na amsterodamskou deklaraci nazvanou „Směrem k odstranění odlesňování z řetězců zemědělských komodit s evropskými zeměmi“ z prosince 2015,
- s ohledem na strategii Komise „Obchod pro všechny“ z roku 2015,
- s ohledem na mechanismus programu OSN pro snižování emisí z odlesňování a znehodnocování lesů (REDD+),
- s ohledem na strategický plán OSN pro lesy na období 2017–2030 (UNSPF), který vymezuje šest globálních cílů pro lesy a 26 souvisejících dílčích cílů, jichž má být dosaženo do roku 2030,
- s ohledem na Úmluvu OSN o o boji proti desertifikaci přijatou dne 17. června 1994,
- s ohledem na vývoj vnitrostátních udržitelných komoditních platforem prostřednictvím Rozvojového programu Organizace spojených národů (UNDP),
- s ohledem na mechanismus dvoustranné spolupráce v oblasti prosazování práva a správy v oblasti lesnictví (BCM-FLEG) s Čínou z roku 2009,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech z roku 1966,
- s ohledem na Americkou úmluvu o lidských právech z roku 1969,
- s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů z roku 1987,
- s ohledem na Úmluvu Mezinárodní organizace práce č. 169 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu z roku 1989,
- s ohledem na Deklaraci OSN o právech původních obyvatel (UNDRIP) z roku 2007,
- s ohledem na dobrovolné pokyny pro odpovědnou správu půdy, rybolovu a lesů z roku 2012 (VGGT) Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO),
- s ohledem na zásady FAO z roku 2014 ohledně odpovědného investování v rámci zemědělských a potravinových systémů,
- s ohledem na nedávnou zprávu o planetárních mezích,
- s ohledem na Úmluvu o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) z roku 1973,
- s ohledem na Úmluvu o biologické rozmanitosti z roku 1992 a přidružený Cartagenský protokol o biologické bezpečnosti z roku 2000 a Nagojský protokol o přístupu ke genetickým zdrojům a spravedlivém a rovnocenném rozdělení přínosů plynoucích z jejich využívání z roku 2010,

- s ohledem na závěrečnou zprávu odborné skupiny na vysoké úrovni o udržitelném financování,
 - s ohledem na obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv, které schválila Rada OSN pro lidská práva v roce 2011, a na pokyny OECD pro nadnárodní podniky ve znění z roku 2011,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 4. dubna 2017 o palmovém oleji a likvidaci deštných pralesů¹,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2016 o odpovědnosti podniků za závažné porušování lidských práv ve třetích zemích²,
 - s ohledem na prohlášení zástupců občanské společnosti k úloze EU v ochraně lesů z dubna 2018,
 - s ohledem na Globální program pro boj proti nelegální činnosti proti fauně a lesům Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 12. září 2017 o dopadu mezinárodního obchodu a obchodních politik EU na globální hodnotové řetězce³,
 - s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro rozvoj a na stanoviska Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin a Výboru pro mezinárodní obchod (A8-0249/2018),
- A. vzhledem k tomu, že se biologicky rozmanité lesy významně podílejí na zmírňování klimatické změny, přizpůsobování se této změně a zachování biologické rozmanitosti;
- B. vzhledem k tomu, že 300 milionů osob žije v lesích a že 1,6 miliardy osob je se svým životním přímo závislých na lesích včetně více než 2000 domorodých skupin; vzhledem k tomu, že lesy hrají klíčovou úlohu při rozvoji místního hospodářství, vzhledem k tomu, že lesy jsou domovem přibližně 80 % suchozemských druhů a představují tak významný rezervoár biologické rozmanitosti; vzhledem k tomu, že podle organizace FAO dojde každoročně ke ztrátě 13 milionů hektarů lesů;
- C. vzhledem k tomu, že k odlesňování a znehodnocování lesů dochází hlavně na jižní polokouli a v tropických lesích;
- D. vzhledem k tomu, že lesy zamezují znehodnocování půdy a desertifikaci a snižují tak riziko záplav, sesuvů půdy a sucha;
- E. vzhledem k tomu, že lesy jsou nepostradatelné pro udržitelné zemědělství a zlepšují

¹ Přijaté texty, P8_TA(2017)0098.

² Úř. věst. C 215, 19.6.2018, s.125.

³ Přijaté texty, P8_TA(2017)0330.

bezpečnost potravin a výživu;

- F. vzhledem k tomu, že lesy poskytují i základní ekosystémové služby, které podporují udržitelné zemědělství tím, že regulují vodní toky, stabilizují půdu, udržují úrodnost půdy, regulují klima a poskytují funkční životní prostor pro volně žijící opylovače a predátory zemědělských škůdců;
- G. vzhledem k tomu, že lesnické produkty představují 1 % celosvětového HDP;
- H. vzhledem k tomu, že obnova lesů je součástí strategií nezbytných pro omezení globálního oteplování na 1,5 °C; vzhledem k tomu, že všechny vlády by měly přijmout odpovědnost a opatření na snížení nákladů na emise skleníkových plynů ve vlastních zemích;
- I. vzhledem k tomu, že globální odlesňování a znehodnocování lesů je druhou hlavní lidskou příčinou uhlíkových emisí a v jejich důsledku vzniká téměř 20 % všech emisí skleníkových plynů;
- J. vzhledem k tomu, že palivové dříví je stále nejvýznamnějším lesnickým produktem v rozvojových zemích a nejdůležitějším zdrojem energie v mnoha afrických a asijských zemích; vzhledem k tomu, že v subsaharské Africe čtyři pětiny lidí stále používají dřevo k vaření;
- K. vzhledem k tomu, že původní lesy jsou bohaté na biologickou rozmanitost a ukládají o 30 až 70 % více uhlíku než vytěžené nebo zničené lesy;
- L. vzhledem k tomu, že pro účinné monitorování a prosazování práva jsou rozhodující jasné, konzistentní a aktuální informace o zalesnění;
- M. vzhledem k tomu, že ačkoli se dobrovolné dohody o partnerství (FLEGT-VPA) i nadále ukázaly užitečnými při zlepšování správy lesů, mají i nadále řadu nedostatků;
- N. vzhledem k tomu, že dobrovolné dohody o partnerství (FLEGT-VPA) se zaměřují na průmyslovou těžbu dřeva, zatímco nelegální těžbu dřeva představuje především řemeslná těžba a dřevo z farem;
- O. vzhledem k tomu, že dohody FLEGT-VPA definují „zákonnost“ příliš úzce a někdy nepostihují důležité skutečnosti týkající se práv k půdě a práv místních obyvatel;
- P. vzhledem k tomu, že FLEGT - VPA, REDD + a certifikace jsou stále samostatnými iniciativami, které by měly být dále koordinovány;
- Q. vzhledem k tomu, že uplatňování cílů FLEGT do velké míry závisí na zemích, které jsou velkými producenty, zpracovateli a obchodníky se dřevem, jako je Čína, Rusko, Indie, Jižní Korea a Japonsko, a jejich závazku bojovat proti nezákonné těžbě a obchodu s nezákonně vyrobenými dřevařskými produkty a že dvoustranné politické dialogy s těmito partnery dosud přinesly pouze omezené výsledky;
- R. vzhledem k tomu, že cílem nařízení EU o těžbě dřeva (EUTR) je zajistit, aby se nezákonně vytěžené dřevo nedostávalo na evropský trh; vzhledem k tomu, že přezkum nařízení EU o těžbě dřeva z roku 2016 dospěl k závěru, že uplatňování a prosazování

nařízení je neúplné; vzhledem k tomu, že počátkem tohoto roku byla zahájena veřejná konzultace za účelem případného přezkumu oblasti působnosti nařízení EUTR;

- S. vzhledem k tomu, že ústředním bodem strategického přístupu k ochraně přírody musí být chráněné oblasti; vzhledem k tomu, že musí sloužit jako bezpečné póly hospodářského rozvoje podporující začlenění, jejichž základem je udržitelné zemědělství, energie, kultura a cestovní ruch, a musí vyvolat rozvoj řádné správy;
- T. vzhledem k významu partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem v oblasti udržitelného rozvoje parků v subsaharské Africe a s přihlédnutím k respektování práv komunit žijících v lesích;
- U. vzhledem k tomu, že korupce a slabé orgány představují největší překážky pro ochranu a zachování lesů; vzhledem k tomu, že společná zpráva Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) a Interpolu¹ z roku 2016 označuje potlačení trestné činnosti v lesnictví jako jeden z pěti nejdůležitějších úkolů pro naplnění cílů udržitelného rozvoje a konstatuje, že nezákonná těžba dřeva představuje 15 až 30 % celosvětového zákonného obchodu; vzhledem k tomu, že podle Světové banky postižené země ztrácí každoročně odhadem 15 miliard USD z důvodu nezákonné těžby dřeva a obchodování s ním;
- V. Vzhledem k tomu, že trestná činnost v souvislosti s lesy může nabývat různých forem, jimiž jsou zejména nezákonné využívání vzácných ohrožených druhů dřeva (uvedených na seznamu CITES), nezákonná těžba dřeva jako materiálu pro stavebnictví a výrobu nábytku, nezákonná těžba a praní dřeva prostřednictvím plantážních a zemědělských společností dodávajících celulózu pro papírenský průmysl a využívání téměř neregulovaného obchodu s palivovým dřívím a dřevěným uhlím s cílem utajit nezákonnou těžbu dřeva v chráněných oblastech i mimo ně;
- W. vzhledem k tomu, že urbanizace, špatná správa, rozsáhlá likvidace lesů pro rozvoj zemědělství, důlní činnosti a infrastruktury přináší vážné porušování lidských práv, které má ničivý dopad na obyvatele lesů a místní komunity, například zabírání půdy, násilné vystěhování, obtěžování ze strany policie, svévolné zatýkání a kriminalizace vedoucích představitelů komunit, obránců lidských práv a aktivistů;
- X. vzhledem k tomu, že agenda OSN 2030 stanovuje za cíl zastavení a zvrácení trendu odlesňování a znehodnocování lesů rok 2020; vzhledem k tomu, že tento závazek připomíná Pařížská dohoda o klimatu a neměl by proto být opomenut;
- Y. vzhledem k tomu, že cíl udržitelného rozvoje č. 15 výslovně uvádí potřebu řádné správy lesů, neboť lesy mohou sehrát úlohu, která napomůže dosažení mnoha dalších cílů udržitelného rozvoje;
- Z. vzhledem k tomu, že program REDD + přinesl environmentální a sociální výhody v mnoha rozvojových zemích, počínaje zachováním biologické rozmanitosti až po rozvoj

¹ Christian Nellemann (šéfredaktor); Henriksen, R., Kreilhuber, A., Stewart, D., Kotsovou, M., Raxter, P., Mrema, E., and Barrat, S. (Eds) : „*Nárůst trestné činnosti proti životnímu prostředí – rostoucí hrozba pro přírodní zdroje, mír, rozvoj a bezpečnost, posouzení rychlé reakce Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) a Interpolu*“, Program OSN pro životní prostředí a rychlá reakce střediska RHIPTO, Norské centrum pro globální analýzy, www.rhipto.org, 2016.

venkova a zlepšení správy lesů; vzhledem k tomu, že je kritizován za to, že vyvíjí tlak na komunity žijící v lesích;

- AA. vzhledem k tomu, že existuje stále více důkazů o tom, že zajišťování vlastnických práv k půdě patřící komunitám vede ke snižování odlesňování a udržitelnějšímu obhospodařování lesů;
- AB. vzhledem k tomu, že zemědělství je zodpovědné za 80 % odlesňování na celém světě; vzhledem k tomu, že zejména živočišná výroba a velké průmyslové plantáže sóji a palmového oleje jsou největším hnacím motorem odlesňování, zejména v tropických zemích, v důsledku zvyšující se poptávky po těchto produktech v rozvinutých zemích a v nových ekonomikách a rozmachu průmyslového zemědělství po celém světě; vzhledem k tomu, že studie Evropské komise zjistila v roce 2013, že EU-27 byla největším celosvětovým čistým dovozcem způsobujícím likvidaci lesů (v letech 1990 až 2008); vzhledem k tomu, že EU má proto hrát určující úlohu v boji proti odlesňování a znehodnocování lesů; zejména s ohledem na její poptávku a požadavky na řádnou péči ve vztahu k zemědělským komoditám;
- AC. vzhledem k tomu, že expanze sóji vedla k sociálním a environmentálním problémům, jako je půdní eroze, úbytek vody, znečištění pesticidy a nucené přemísťování obyvatel; vzhledem k tomu, že mezi nejvíce postižené patří domorodé komunity;
- AD. vzhledem k tomu, že expanze plantáží palmového oleje vedla k masivní likvidaci lesů a k sociálním konfliktům, které staví plantážní společnosti proti domorodým skupinám a místním komunitám;
- AE. vzhledem k tomu, že v posledních letech se soukromý sektor stále více zapojuje do ochrany lesů a vzhledem k tomu, že se více než 400 společností zavázalo, že ze svých produktů a dodavatelských řetězců vyloučí odlesňování v souladu s Newyorskou deklarácí o lesích a zaměří se zejména na komodity jako je palmový olej, sója, hovězí maso a dřevo; vzhledem k tomu, že veřejná opatření zaměřená na zemědělské produkty jsou přesto relativně vzácná;
1. připomíná, že Agenda 2030 uznává, že biologicky rozmanité lesy hrají klíčovou roli v oblasti udržitelného rozvoje, stejně jako Pařížská dohoda; připomíná, že udržitelné obhospodařování lesů zaměřené na začlenění a odpovědné využívání lesních produktů představují nejúčinnější a nejlevnější systém zachycování a ukládání přírodního uhlíku;
 2. žádá EU, aby podpořila integraci cílů správy lesů a půdy do vnitrostátně stanovených příspěvků zalesněných rozvojových zemí;
 3. připomíná, že Pařížská dohoda vyžaduje, aby všechny strany přijaly opatření k zachování a posílení propadů uhlíku, včetně lesních propadů;
 4. konstatuje, že zastavení odlesňování a znehodnocování lesů a umožnění obnovy lesů by umožnilo přijetí alespoň 30 % veškerých opatření ke zmírnění změny klimatu, která jsou zapotřebí k omezení globálního oteplování na 1,5 °C¹;

¹ Goodman, R.C. a Herold M., *Proč je udržování tropických lesů zásadní a naléhavé pro zachování stabilního*

5. konstatuje, že odlesňování je příčinou 11 % globálních antropogenních emisí skleníkových plynů, což je více než emise, způsobené všemi osobními vozidly;
6. potvrzuje význam způsobu obhospodařování lesů pro uhlíkovou bilanci v tropických oblastech, na který poukázaly nedávné dokumenty¹, v nichž se uvádí, že i jemnější formy znehodnocování lesů (a nikoliv jen rozsáhlé odlesňování, jak jsme se dříve domnívali) jsou pravděpodobně velmi významným zdrojem emisí uhlíku představujícím více než polovinu emisí;
7. poukazuje na to, že opětovné zalesňování, obnova stávajících znehodnocených lesů a zvýšení zalesňování na zemědělské půdě prostřednictvím agrolesnictví představují jediné dostupné zdroje negativních emisí s významným potenciálem přispět k dosažení cílů Pařížské dohody;
8. připomíná bonnskou výzvu², jejíž cíl obnovit 350 milionů hektarů znehodnocené a odlesněné půdy do roku 2030 by mohl přinést čistý zisk ve výši přibližně 170 miliard USD ročně na základě ochrany povodí, zlepšení výnosů z úrody a lesních produktů a odstranit až 1,7 gigatuny ekvivalentu oxidu uhličitého ročně;
9. vyzývá Komisi, aby plnila mezinárodní závazky EU, mj. ty, které byly stanoveny v rámci COP 21, Fóra OSN pro lesy (UNFF), Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti (UNCBD), newyorské deklarace o lesích a cíle udržitelného rozvoje č. 15, zejména cíle 15.2, jehož prostřednictvím se usiluje o podporu zavádění udržitelného řízení všech druhů lesů, zastavení odlesňování, obnovu znehodnocených lesů, podstatné zvýšení zalesňování a opětovné zalesňování na celém světě do roku 2020;
10. zvláště připomíná, že se Unie zavázala k plnění aičijjských cílů Úmluvy o biologické rozmanitosti, která vyžaduje zachování 17 % všech přírodních stanovišť, obnovení 15 % znehodnocených ekosystémů a snížení počtu ztráty lesů téměř na nulu nebo alespoň na polovinu do roku 2020;
11. konstatuje, že letecký průmysl do velké míry závisí na kompenzaci uhlíkových emisí, včetně lesa; zdůrazňuje však, že kompenzace prostřednictvím lesů čelí silné kritice, neboť je lze jen obtížně měřit a není možné je zaručit; domnívá se, že Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO) by měla vyloučit lesní kompenzace ze systému kompenzací a snižování emisí uhlíku v mezinárodní letecké dopravě (CORSA);
12. zdůrazňuje, že hybnou silou odlesňování jsou často faktory mimo lesnictví a často se vztahují k celé řadě témat, jako jsou práva k půdě, zemědělské politiky a změna klimatu; vyzývá Komisi, aby zesílila své úsilí o plné a účinné provádění dohod

klimatu (Why Maintaining Tropical Forests is Essential and Urgent for Maintaining a Stable Climate), pracovní dokument 385, Centrum pro globální rozvoj, Washington DC, 2014. Společnost McKinsey & Company, *Cesty k nízkouhlíkovému hospodářství*, (*Pathways to a Low-Carbon Economy*), 2009. Společnost McKinsey & Company, *Cesty k nízkouhlíkovému hospodářství: verze 2 celosvětové nákladové křivky snížení emisí skleníkových plynů* (*Pathways to a Low - Carbon Economy: Version 2 of the Global Greenhouse Gas Abatement Cost Curve*), 2013

¹ Baccini A. et al., „Tropické lesy jsou čistým zdrojem uhlíku založeným na nadzemních měřeních zisku a ztrát“ (Tropical forests are a net carbon source based on aboveground measurements of gain and loss), časopis *Science*, sv. 358, vydání 6360, 2017, s. 230–234.

² Viz <https://www.iucn.org/theme/forests/our-work/forest-landscape-restoration/bonn-challenge>

FLEGT-VPA a přistupovala k odlesňování komplexně prostřednictvím soudržného politického rámce, například zajištěním účinného uznání a dodržování práv vlastnictví půdy komunit závislých na lese, zejména v případě rozvojového financování z EU, i v screeningovém procesu dohod FLEGT-VPA, a způsobem, který umožní přežití místních lesních komunit a zároveň zajistí zachování ekosystémů;

13. vyzývá Komisi, aby každé dva roky vypracovala zprávu o pokroku při plnění akčního plánu FLEGT; zdůrazňuje, že součástí zprávy by mělo být hodnocení uplatňování VPA, plánovaných lhůt, veškerých obtíží, které se objevily, a přijatých nebo plánovaných opatření;
14. konstatuje, že uplatňování dobrovolných dohod o partnerství bude mít větší šanci na úspěch, bude-li obnášet cílenější podporu ohrožených skupin zapojených do hospodaření se zdroji dřeva (drobní vlastníci, mikropodniky a malé a střední podniky, nezávislé subjekty v „neformálním“ sektoru); zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby certifikační procesy zohledňovaly zájmy ohroženějších skupin zapojených do obhospodařování lesů;
15. vyzdvihuje nutnost bojovat proti nezákonnému obchodu s tropickým dřevem; navrhuje Komisi, aby se při budoucích jednáních v rámci akčního plánu FLEGT o licencích na vývoz prověřených zákonně vyrobených dřevařských produktů do EU zohledňovaly zkušenosti získané v rámci indonéského systému, který se používá od listopadu 2016; žádá Komisi, aby vypracovala nezávislé posouzení dopadu uplatňování indonéského systému pro zajištění zákonnosti dřeva, které by mělo být předloženo v přiměřené lhůtě;
16. vyzývá Komisi a členské státy, aby se zabývaly rizikem konfliktního dřeva a aby zajistily, že bude prostřednictvím postupu VPA definováno jako nezákonné; je přesvědčen, že definice legálnosti v systému zajištění zákonnosti těžby dřeva (TLAS) by měla být rozšířena tak, aby zahrnovala lidská práva, zejména komunitní práva k půdě ve všech VPA;
17. vyzývá Komisi a členské státy, aby pro provádění vlastního hodnocení rizik korupce v oblasti lesů používaly navrhovaný „strukturovaný dialog FLEGT“ a vypracovaly opatření na prohloubení účasti, transparentnosti, odpovědnosti a integrity jako prvků protikorupční strategie;
18. vyzývá EU, aby rozvíjela zelenou politiku zadávání zakázek v oblasti těžby dřeva na podporu ochrany a obnovy lesních ekosystémů po celém světě;
19. se znepokojením konstatuje, že lesnické odvětví je obzvláště ohroženo špatným řízením, včetně korupce, podvodů a organizované trestné činnosti, jež se navíc vyznačuje značnou beztrestností; je znepokojen tím, že dokonce i v zemích, které mají kvalitní právní předpisy týkající se lesů, je provádění nedostatečné;
20. uznává, že nelegální činnosti poškozující lesy, jako je nezákonná těžba dřeva, byly v roce 2016 vyčísleny na 50 až 152 miliard USD, což představuje nárůst o 30 až 100 miliard od roku 2014, a mezi celosvětovými nelegálními činnostmi v oblasti životního prostředí, pokud jde o příjmy, se řadí na první místo; konstatuje, že nezákonná těžba dřeva hraje významnou úlohu při financování organizované trestné činnosti a značně tak

ochuzuje vlády, národy a místní komunity v důsledku nevybraným příjmům¹;

21. je znepokojen, že porušování lidských práv, zabírání půdy a zabavování domorodé půdy je stále intenzivnější v důsledku expanze infrastruktury a rozvoje monokulturních plantáží, které jsou zdrojem potravin, paliva a vláken, a kroků vedoucích k omezování uhlíku, jako jsou biopaliva, zemní plyn nebo velkokapacitní vodní elektrárny;
22. se znepokojením konstatuje, že přibližně 300 000 obyvatel lesů (zvaných též „Pygmejové“ nebo „Batwas“) ve středoafričském deštném pralese je konfrontováno s bezpříkladným nátlakem vyvíjeným na jejich půdu, lesní zdroje a společnost, neboť lesy jsou káceny, odstraňovány pro zemědělské účely nebo přeměňovány na výlučné chráněné oblasti s divokou přírodou;
23. naléhavě vyzývá Komisi, aby se řídila požadavky obsaženými v usnesení Parlamentu ze dne 25. října 2016 o odpovědnosti podniků za závažné porušování lidských práv ve třetích zemích², a to i pokud jde o podniky, které působí v tomto odvětví; zejména vyzývá Komisi, aby prováděla opatření, jež vyžaduje uvedené usnesení, pro účely nalezení a potrestání odpovědných osob, jestliže jsou tyto kroky přímo nebo nepřímo spojeny s nadnárodními podniky, které působí v jurisdikci členského státu;
24. zdůrazňuje, že nezákonné kácení způsobuje rozvojovým zemím ztrátu daňových příjmů; vyjadřuje zejména politování nad skutečností, že daňové ráje a modely vyhýbání se daňovým povinnostem jsou používány k financování krycích a dceřiných společností papírenských, dřevařských a těžebních společností spojovaných s odlesňováním, což bylo potvrzeno úniky z tzv. Paradise Papers a Panama Papers, v situaci, kdy dopady neregulované finanční globalizace mohou negativně dopadat na zachování lesa a na environmentální udržitelnost; opětovně naléhá na to, aby EU prokázala silnou politickou vůli a odhodlání v boji proti vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům v rámci EU i vůči třetím zemím;
25. vítá zveřejnění dlouho očekávané studie proveditelnosti o možnostech, jak posílit opatření EU proti odlesňování³, kterou zadalo generální ředitelství pro životní prostředí Evropské komise; konstatuje, že tato studie se zaměřuje zejména na sedm komodit, jejichž pěstování ohrožuje lesy, konkrétně na palmový olej, sóju, kaučuk, hovězí maso, kukuřici, kakao a kávu, a uznává, že „EU je jednoznačně součástí problému globálního odlesňování“;
26. naléhavě vyzývá Komisi, aby okamžitě zahájila důkladné posouzení dopadů a konzultace se skutečnými zúčastněnými stranami zahrnujícími zejména místní obyvatele a ženy za účelem vypracování smysluplného akčního plánu EU pro boj proti odlesňování a znehodnocování lesů, který bude obsahovat konkrétní a soudržná regulační opatření, včetně mechanismu monitorování, která zabrání tomu, aby dodavatelské řetězce nebo finanční transakce spojené s EU byly příčinami odlesňování,

¹ Christian Nellemann (šéfredaktor); Henriksen, R., Kreilhuber, A., Stewart, D., Kotsovou, M., Raxter, P., Mrema, E., and Barrat, S. (Eds) : „*Nárůst trestné činnosti proti životnímu prostředí – rostoucí hrozba pro přírodní zdroje, mír, rozvoj a bezpečnost, posouzení rychlé reakce Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) a Interpolu*“, Program OSN pro životní prostředí a rychlá reakce střediska RHIPTO, Norské centrum pro globální analýzy, www.rhipto.org, 2016.

² Úř. věst. C 215, 19.6.2018, s. 125.

³ http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/feasibility_study_deforestation_kh0418199enn_main_report.pdf

znehodnocování lesů nebo porušování lidských práv; žádá, aby tento akční plán podpořil výraznější finanční a technickou pomoc producentům zemím s konkrétním cílem ochrany, zachování a obnovy lesů a kritických ekosystémů a zlepšil životní podmínky komunit závislých na lese;

27. připomíná, že domorodé ženy a ženy pracující v zemědělství hrají ústřední úlohu při obraně lesních ekosystémů; se znepokojením však konstatuje, že do procesů řízení přírodních zdrojů nejsou začleněny ženy a nejsou k nim oprávněny; vyjadřuje politování nad chybějícím vzděláváním v oblasti lesnictví: je přesvědčen, že rovnost pohlaví ve vzdělávání v oblasti lesnictví je klíčovým bodem udržitelné správy lesů, již je třeba zohlednit akčním plánem EU;
28. bere na vědomí zahájení veřejné konzultace o definici výrobku v nařízení o dřevu; domnívá se, že možnost zvolit v dotazníku omezení oblasti působnosti, na kterou se má vztahovat nařízení, není odůvodněná, neboť nezákonný obchod vzkvétá v rámci stávající oblasti působnosti nařízení; mimoto bere na vědomí vstřícný postoj Evropské konfederace dřevozpracujícího průmyslu k rozšíření oblasti působnosti nařízení o dřevu na všechny dřevařské výrobky;
29. konstatuje, že při přezkumu nařízení EU o dřevu (SWD(2016)0034) v roce 2016 nebylo možné posoudit, zda jsou sankce stanovené členskými státy účinné, přiměřené a odrazující, neboť počet doposud uvalených sankcí byl velmi nízký; zpochybňuje způsob, jakým některé členské státy uplatňují kritérium „vnitrostátních hospodářských podmínek“ pro stanovení sankcí, a to s ohledem na mezinárodní rozměr trestné činnosti a skutečnost, že mezi trestnými činy poškozujícími životní prostředí je tato činnost celosvětově na prvním místě;
30. vyzývá Komisi a členské státy, aby plně uplatňovaly a prosazovaly nařízení EU o dřevu (EUTR) a aby se toto nařízení vztahovalo na všechny výrobky, které jsou nebo mohou být vyrobeny ze dřeva, a které obsahují nebo mohou obsahovat dřevo; zdůrazňuje požadavek na provádění přiměřených a účinných kontrol, včetně kontrol složitých dodavatelských řetězců a dovozu ze zpracovatelských zemí, a vyzývá k zavedení důrazných a odrazujících sankcí pro všechny hospodářské subjekty vzhledem k tomu, že mezi všemi trestnými činnostmi poškozujícími životní prostředí generuje tato nadnárodní trestná činnost nejvyšší výnosy;
31. konstatuje, že bylo zjištěno, že vývozní licence, které jsou v souladu se zásadami prosazování práva, správy a obchodu v oblasti lesnictví (FLEGT), umožňují kombinování dřeva s nelegálním původem s legálním dřevem a takové dřevo by proto mohlo být případně vyváženo do EU v souladu s EUTR¹;
32. vyzývá Komisi, aby aktualizovala pokyny k nařízení EU o dřevu s cílem řešit „konfliktní“ dřevo a doporučit podrobnější opatření ke zmírnění rizika za účelem

¹ Zpráva o povolování trestné činnosti Vyšetřovací služby pro životní prostředí (EIA) a Indonéské síť pro monitorování lesů (Jaringan Pemantau Independen Kehutanan, JPIK) z roku 2014 potvrdila, že některé společnosti s licencí podle systému zajištění zákonnosti těžby dřeva (TLAS) se podílejí na „praní dřeva“, neboť kombinují nelegálně získané dřevo s legálním dřevem. Tyto dřeviny by dnes mohly být do EU vyváženy jako dřevo s licencí FLEGT. Dostupná na: <http://www.wri.org/blog/2018/01/indonesia-has-carrot-end-illegal-logging-now-it-needs-stick>; primární zdroj: <https://eia-international.org/wp-content/uploads/Permitting-Crime.pdf>

posílení prosazování, včetně požadavku na posílení hloubkové kontroly od hospodářských subjektů, které dovážejí z oblastí ohrožených konfliktem nebo z vysoce rizikových oblastí, na podmínky potírající korupci ve smlouvách s dodavateli, provádění ustanovení o dodržování předpisů v oblasti boje proti korupci, auditované účetní závěrky a audity zaměřené na potírání korupce;

Správa lesů a půdy

33. uznává důležitost práce, která byla vykonána v rámci Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů (EHK OSN) a Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) s ohledem na celosvětově udržitelné obhospodařování lesů, které hraje klíčovou úlohu při udržitelném obchodu s dřevařskými výrobky;
34. vyzývá EU, aby za účelem efektivnějšího omezení obchodu s nezákonně těžným dřevem na celosvětové úrovni a celkově lepší správy lesů navázala intenzivnější spolupráci a účinné partnerství se zeměmi, které jsou významnými spotřebiteli dřeva, a s mezinárodními zainteresovanými subjekty, jako je Organizace spojených národů (OSN), zejména s organizací FAO, s Centrem pro mezinárodní lesnický výzkum (CIFOR) a programem Světové banky pro lesy (PROFOR);
35. zdůrazňuje, že sekundární lesy, které se převážně obnovují prostřednictvím přírodních procesů po významném lidském nebo přírodním narušení lesů původních, poskytují vedle původních lesů rovněž klíčové ekosystémové služby, živobytí pro místní obyvatelstvo a dřevo; domnívá se, že jelikož jejich zachování ohrožuje i nezákonná těžba dřeva, veškerá opatření zaměřená na transparentnost a odpovědnost lesního hospodářství by se rovněž měla zaměřit na sekundární lesy, nikoliv pouze na lesy původní;
36. zdůrazňuje potřebu podporovat participativní a komunitní obhospodařování lesů prostřednictvím posílení zapojení občanské společnosti na plánování a provádění politik a projektů obhospodařování lesa, zvyšování informovanosti a zajištění toho, aby měly místní komunity podíl na výhodách z lesních zdrojů;
37. se znepokojením konstatuje, že nejisté kolektivní vlastnictví půdy obyvateli lesů představuje klíčovou překážku v boji proti odlesňování;
38. připomíná, že odpovědné obhospodařování půdy a lesů má zásadní význam pro zajištění sociální stability, udržitelného využívání životního prostředí a odpovědných investic pro udržitelný rozvoj;
39. bere na vědomí existenci modelů komunitního lesního hospodářství / kolektivní zvykové držby, které mohou přinést řadu výhod¹, včetně rozšiřování lesní plochy a dostupných vodních zdrojů, snížení nezákonné těžby dřeva zavedením jasných pravidel pro přístup ke dřevu a dobře vypracovaného systému monitorování lesů; navrhuje, aby bylo zajištěno více výzkumu a podpory, které by pomohly rozvíjet právní rámce týkající se komunitního lesnictví;

¹ Příklad z Nepálu prezentovaný společností ClientEarth, k dispozici na adrese:
<https://www.clientearth.org/what-can-we-learn-from-community-forests-in-nepal/>.

40. naléhavě vyzývá partnerské země, aby uznaly a chránily právo místních kmenových populací v lesích a původního obyvatelstva, především domorodých žen, na obyčejové vlastnictví a kontrolu svých území a přírodních zdrojů, tak jak je stanoveno v různých mezinárodních nástrojích týkajících se lidských práv, jako je Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Deklarace OSN o právech původních obyvatel (UNDRIP) a Úmluva Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 169; vyzývá EU, aby partnerské země podporovala v tomto úsilí a ve snaze o pečlivé uplatňování zásady svobodného, předchozího a informovaného souhlasu (FPIC) při rozsáhlém skupování půdy;
41. s politováním bere na vědomí zmenšující se prostor pro svobodu projevu občanské společnosti a komunit ve věci obhospodařování lesů a narůstající počet útoků vedených proti ní;
42. vyzývá Komisi, aby stanovila závaznost pokynů VGGT FAO pro plán vnějších investic; zdůrazňuje, že soulad s pokyny VGGT vyžaduje účinné a nezávislé monitorování a vymáhání, včetně vhodných mechanismů pro řešení sporů a stížností; trvá na tom, aby standardy týkající se vlastnictví půdy byly zahrnuty do návrhu projektu, monitorování a každoročního podávání zpráv a aby byly závazné pro veškerou vnější činnost EU financovanou v rámci oficiální rozvojové pomoci;
43. naléhavě žádá Komisi a členské státy, aby co nejdříve zřídily účinný správní mechanismus pro vyřizování stížností obětí porušování lidských práv i jiných škodlivých dopadů způsobených činnostmi financovanými v rámci oficiální rozvojové pomoci s cílem zahájit proces vyšetřování a urovnání sporů; tento mechanismus musí obsahovat standardní postupy a mít správní charakter, aby tak doplňoval mechanismy soudní ochrany, přičemž jako kontaktní místa pro podávání stížností by mohly fungovat delegace EU;
44. vyzývá EU, aby přijala pravidla pro povinné zveřejňování informací o odlesňování, které poskytují důkaz o finančních investicích do výroby nebo zpracování komodit představujících riziko pro lesy;
45. připomíná, že zpráva Komise o fungování směrnice 2013/50/EU o transparentnosti, která zavádí požadavek na zveřejňování informací o platbách pro vlády prostřednictvím registrovaných a velkých nekótovaných společností provozujících činnost v oblasti těžebního průmyslu a těžících původní (přírodní a polopřírodní) lesy, by měla být předložena Evropskému parlamentu a Radě do 27. listopadu 2018; dále poznamenává, že by k této zprávě měl být připojen legislativní návrh; vzhledem k možnému přezkumu vyzývá Komisi, aby zvážila rozšíření povinnosti na ostatní průmyslová odvětví s dopadem na lesy a rovněž na jiné lesy odlišné od původních;
46. s politováním konstatuje, že v mnoha zemích je při vytyčování pásem využívání půdy a přidělování koncesí běžná nízká místní účast a nedostatečné dohody s lesními komunitami; domnívá se, že systémy TLAS by měly zahrnovat procesní záruky, které posilují postavení komunit, s cílem snížit pravděpodobnost korupce nebo nespravedlivého zacházení při přidělování nebo převodech půdy;
47. zdůrazňuje, že transparentnost údajů, lepší mapování, nezávislé monitorování, nástroje pro audit a sdílení informací mají zásadní význam pro zlepšení správy, mezinárodní

spolupráci a usnadnění dodržování závazků spojených s ukončením odlesňování; vyzývá EU, aby posílila finanční a technickou podporu partnerským zemím za účelem dosažení těchto cílů a pomoci těmto zemím rozvíjet odbornost nezbytnou k zlepšení místních struktur obhospodařování lesů a k posílení odpovědnosti;

Odpovědné dodavatelské řetězce a financování

48. poukazuje na to, že by se měly zpřísnit kontroly dovozu dřeva a dřevařských výrobků na hranicích EU s cílem zajistit, aby dovezené produkty skutečně splňovaly kritéria nezbytná pro vstup do EU;
49. konstatuje, že více než polovina komodit vyráběných a vyvážených na celosvětový trh jsou produkty pocházející z nezákonného odlesňování; upozorňuje na to, že s přihlédnutím k zemědělským komoditám, jejichž produkce ohrožuje lesy, se odhaduje, že 65 % vývozu hovězího masa z Brazílie, 9 % vývozu hovězího masa z Argentiny, 41 % vývozu sóji z Brazílie, 5 % vývozu sóji z Argentiny a 30 % vývozu sóji z Paraguaye pravděpodobně souvisí s nezákonným odlesňováním; dále konstatuje, že výrobci z EU dovážejí významné množství krmiv a bílkovin z rozvojových zemí¹;
50. zdůrazňuje klíčovou úlohu soukromého sektoru při naplňování mezinárodních cílů v oblasti ochrany lesů, včetně obnovy lesů; zdůrazňuje nicméně, že je třeba zajistit, aby dodavatelské řetězce a finanční toky podporovaly pouze legální udržitelnou produkci s nulovým odlesňováním a nevedly k porušování lidských práv;
51. vítá skutečnost, že se hlavní aktéři soukromého sektoru (velmi často z EU) zavázali, že vyloučí odlesňování ze svých dodavatelských řetězců a investic; konstatuje však, že EU musí na tuto výzvu reagovat a posílit snahy soukromého sektoru prostřednictvím politik a vhodných opatření, která vytvoří společný základ pro všechny společnosti a zavedou rovné podmínky; domnívá se, že by to podpořilo závazky, vzbudilo důvěru a zajistilo, aby společnosti nesly větší odpovědnost za plnění svých závazků;
52. připomíná, že je nutné dodržovat zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv; podporuje probíhající jednání o vytvoření závazného nástroje OSN, který by upravoval činnost nadnárodních společností a dalších podnikatelských subjektů z hlediska lidských práv, a zdůrazňuje, že je důležité, aby se EU tohoto procesu aktivně účastnila;
53. vyzývá společnosti, aby přijaly opatření zabraňující korupci v jejich obchodních postupech, zejména v souvislosti s přidělováním práv k půdě, a aby rozšířily externí systémy monitorování pracovních norem s tak, aby zahrnovaly širší závazky ve vztahu k odlesňování;
54. vyzývá EU, aby zavedla závazné požadavky pro finanční sektor s cílem stanovit důsledný přístup s náležitou péčí při posuzování finančních a nefinančních environmentálních hrozeb, sociálních hrozeb a rizik v souvislosti s řízením; vyzývá rovněž k zveřejnění procesu náležité péče, přinejmenším prostřednictvím výročních

¹ Série zpráv o lesních trendech: *Spotřební zboží a odlesňování: analýza rozsahu a povahy nezákonnosti při přeměně lesů na zemědělské a dřevařské plantáže* (Forest Trends Report Series: Consumer Goods and Deforestation: An Analysis of the Extent and Nature of Illegality in Forest Conversion for Agriculture and Timber Plantations), 2014.

zpráv investorů;

55. vyzývá EU, aby řešila otázku celosvětového odlesňování prostřednictvím regulace evropského obchodu a spotřeby komodit, jejichž produkce ohrožuje lesy, jako je sója, palmový olej, eukalyptus, hovězí maso, kůže a kakao, a to na základě poučení z akčního plánu FLEGT, nařízení o dřevu, nařízení o konfliktních minerálech, směrnice o uvádění nefinančních informací, právních předpisů týkajících se nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu a dalších iniciativ EU, jejichž cílem je regulace dodavatelských řetězců;
56. tento regulační rámec by měl:
- a) stanovit závazná kritéria pro udržitelné produkty, jejichž produkce nezpůsobuje odlesňování;
 - b) zavést závazné požadavky náležité péče pro hospodářské subjekty na počátku výrobního řetězce i navazující hospodářské subjekty v dodavatelských řetězcích komodit, jejichž produkce ohrožuje lesy;
 - c) prosazovat možnost sledování komodit a transparentnost v rámci celého dodavatelského řetězce;
 - d) žádat příslušné orgány členských států, aby vyšetřovaly a stíhaly občany EU nebo společnosti se sídlem v EU mající prospěch z nezákonné přeměny půdy v producentkých zemích;
 - e) být v souladu s mezinárodním právem v oblasti lidských práv, dodržovat zvyková práva v souladu s pokyny VGGT a zajistit uplatňování zásady FPIC u všech potenciálně zasažených komunit v průběhu celého životního cyklu daného produktu;
57. vyzývá EU k zajištění toho, aby zavedená opatření a regulační rámec nezpůsobily nepřiměřené zatížení malých a středních výrobců, ani jim nebránily v přístupu na trhy a k mezinárodnímu obchodu;
58. vyzývá EU, aby prosazovala přijetí obdobného regulačního rámce na mezinárodní úrovni a zahrnula diplomacii v oblasti ochrany lesů do své politiky týkající se klimatu s cílem přesvědčit země, které zpracovávají nebo dovážejí značné množství tropického dřeva, jako jsou Čína a Vietnam, aby přijaly účinnou právní úpravu zakazující dovoz nezákonně vytěženého dřeva a vyžadující, aby provozovatelé uplatňovali za tímto účelem přístup s náležitou péčí (podobně jako v případě nařízení EU o těžbě dřeva); vyzývá Komisi, aby zvýšila transparentnost diskusí a kroků přijímaných v rámci dvoustranného mechanismu koordinace v oblasti prosazování práva a správy v oblasti lesnictví (BCM-FLEG) s Čínou;
59. s politováním konstatuje, že vláda Demokratické republiky Kongo odložila moratorium na udělení nových licencí dvěma čínským společnostem na těžbu v tropických lesích na svém území; vyzývá k zachování tohoto moratoria do doby, než těžbařské společnosti, vláda a místní komunity závislé na lesích dospějí ke shodě na protokolech, které by zajistily uspokojivé řízení z hlediska životního prostředí a společnosti;

60. vyzývá EU, aby zavedla kritéria podmíněnosti pro krmiva v rámci reformy společné zemědělské politiky (SZP) s cílem zajistit, aby veřejné dotace byly poskytovány pouze na potraviny, jež jsou legální a nepocházejí z odlesňování, snížit dovoz krmiv z bílkovinných plodin a hospodářských zvířat při současné diverzifikaci a podpoře produkce bílkovinných plodin a také s cílem vyloučit dovoz komodit, jejichž produkce ohrožuje lesy (např. sója, kukuřice), z přímé či nepřímé podpory v rámci budoucí politiky EU v oblasti potravin a zemědělství;
61. zdůrazňuje, že budoucí SZP bude muset být přizpůsobena mezinárodním závazkům EU, včetně Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a Pařížské dohody o změně klimatu;
62. žádá, aby pro hodnocení vnějších účinků SZP byly používány ukazatele cílů udržitelného rozvoje, jak navrhuje OECD;
63. připomíná, že hlavními producenty palmového oleje jsou Malajsie a Indonésie, které pokrývají odhadem 85–90 % světové produkce, a že vzrůstající poptávka po této komoditě má za následek odlesňování, vytváří tlak na využívání půdy a má výrazný dopad na místní obyvatelstvo, zdraví a změnu klimatu; v této souvislosti zdůrazňuje, že ke zlepšení situace v daných oblastech je třeba využít jednání o obchodních dohodách s Indonésií a Malajsií;
64. pokud jde o palmový olej, uznává pozitivní přínos stávajících systémů certifikace, ale s politováním konstatuje, že kulatý stůl o udržitelně produkovaném palmovém oleji (RSPO), indonéském udržitelně produkovaném palmovém oleji (ISPO) a malajském udržitelně produkovaném palmovém oleji (MSPO) ani žádné jiné uznávané hlavní systémy certifikace svým členům účinně nezakazují měnit deštné pralesy nebo rašeliniště na plantáže palmy olejné; domnívá se tedy, že tyto hlavní systémy certifikace selhávají při účinném omezení emisí skleníkových plynů během procesu zakládání a provozování plantáží, a v důsledku toho ani nedokážou předejít mohutným požárům pralesů a rašelinišť; vyzývá Komisi, aby zajistila provedení nezávislého auditu a monitorování těchto systémů certifikace s cílem zaručit, aby palmový olej, který je dostupný na trhu v EU, splňoval veškeré nezbytné normy a byl produkován udržitelným způsobem; konstatuje, že otázku udržitelnosti v odvětví produkce palmového oleje nelze řešit pouze dobrovolnými opatřeními a politikami, ale že by se na společnosti produkující tento olej měla vztahovat i závazná pravidla a systémy povinné certifikace;
65. zdůrazňuje, že je třeba posílit spolehlivost dobrovolných certifikačních systémů prostřednictvím označování s cílem zaručit, aby se v souladu s usnesením Evropského parlamentu ze dne 25. října 2016 o odpovědnosti podniků za závažné porušování lidských práv ve třetích zemích¹ dostal na trh EU pouze palmový olej, jehož produkce nezapříčiňuje odlesňování, znehodnocování lesů, nezákonné zabírání půdy a další porušování lidských práv, a aby se systémy, jako je kulatý stůl RSPO, vztahovaly na veškeré druhy konečného použití palmového oleje; mimo jiné zdůrazňuje nutnost lepšího informování spotřebitelů, pokud jde o negativní dopady produkce palmového oleje na životní prostředí, neboť konečným cílem je dospět k podstatnému snížení spotřeby palmového oleje;
66. naléhavě vyzývá Komisi a všechny členské státy, které tak dosud neučinily, aby

¹ Úř. věst. C 215, 19.6.2018, s. 125.

usilovaly o přijetí celounijního závazku čerpat do roku 2020 pouze ze zdrojů poskytujících certifikovaný a udržitelně produkováný palmový olej, a to mimo jiné pomocí podpisu a naplňování amsterodamské deklarace nazvané „Směrem k odstranění odlesňování z řetězců zemědělských komodit s evropskými zeměmi“, a aby směřovaly k přijetí závazku pro průmyslové odvětví, kromě jiného prostřednictvím podpisu a naplňování amsterodamské deklarace nazvané „O podpoře plně udržitelného dodavatelského řetězce palmového oleje do roku 2020“;

Soudržnost politik ve prospěch rozvoje

67. připomíná, že cílů udržitelného rozvoje může být dosaženo pouze tehdy, pokud se dodavatelské řetězce stanou udržitelnými a mezi politikami vznikne synergické působení; je znepokojen tím, že vysoká závislost EU na dovozu krmiva pro zvířata v podobě sójových bobů je příčinou odlesňování v jiných zemích; má obavy z dopadu rostoucího dovozu biomasy a zvyšující se poptávky po dřevu v Evropě na životní prostředí, zejména v souvislosti s dosažením cílů EU v oblasti obnovitelné energie; vyzývá EU, aby dodržovala zásadu soudržnosti politik ve prospěch rozvoje zakotvenou v článku 208 SFEU, neboť představuje základní prvek příspěvku EU k provádění Agendy 2030, Pařížské dohody a Evropského konsensu o rozvoji; vyzývá proto EU, aby zajistila soudržnost svých politik v oblasti rozvoje, obchodu, zemědělství, energetiky a klimatu;
68. vyzývá Komisi, aby své úsilí o zastavení nezákonné těžby dřeva racionalizovala a lépe je koordinovala v rámci různých politik EU a služeb, které jsou do těchto politik zapojeny; vyzývá Komisi, aby vyjednala začlenění standardů pro dovoz dřeva do budoucích bilaterálních nebo multilaterálních obchodních smluv, aby nebyly oslabeny úspěchy dosažené prostřednictvím akčního plánu FLEGT uzavřeného se zeměmi produkujícími dřevo;
69. připomíná, že 80 % lesů představuje tradiční půdu a území původních obyvatel a místních komunit; se znepokojením konstatuje, že zvláštní zpravodaj OSN pro práva původního obyvatelstva uvedl, že přijímá narůstající počet stížností týkajících se případů, kdy projekty na zmírňování změny klimatu negativně ovlivnily práva původního obyvatelstva, zejména projekty v oblasti obnovitelné energie, jako je produkce biopaliva a výstavba přehrad pro vodní elektrárny; zdůrazňuje potřebu zaručit práva k půdě místních komunit žijících v lesích, včetně zvykových práv; upozorňuje na platby založené na výsledku a na program REDD+ coby možnost, jak zkvalitnit obhospodařování lesů, posílit práva k půdě a zlepšit životní podmínky;
70. zdůrazňuje zásadní úlohu původních obyvatel pro udržitelné řízení přírodních zdrojů a zachování biologické rozmanitosti; připomíná, že Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (UNFCCC), vyžaduje, aby státy, které jsou stranami této úmluvy, v rámci provádění programu REDD+ zaručily respektování znalostí a práv původních obyvatel; naléhavě vyzývá partnerské země k přijetí opatření, která původnímu obyvatelstvu umožní účinné zapojení do opatření zaměřených na zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně;
71. vyzývá EU a její členské státy, aby prohloubily synergii mezi dohodou FLEGT-VPA a programem REDD+;

72. vyjadřuje hluboké znepokojení nad čím dál rozsáhlejším průmyslovým využíváním lesů pro výrobu energie prostřednictvím pěstování monokultur, které urychluje celosvětovou ztrátu biologické rozmanitosti a zhoršování ekosystémových služeb;
73. připomíná, že by politika EU týkající se biopaliv měla být v souladu s cíli udržitelného rozvoje a zásadou soudržnosti politik ve prospěch rozvoje; opakovaně uvádí, že EU by měla ve své politice nejpozději do roku 2030 postupně ukončit pobídky týkající se biopaliv pro zemědělství;
74. s politováním konstatuje, že probíhající přezkum směrnice o obnovitelných zdrojích energie (RED II) nezahrnuje kritéria sociální udržitelnosti ani další nepřímé důsledky využívání půdy s přihlédnutím k nebezpečí zabírání půdy; připomíná, že by směrnice měla být v souladu s mezinárodními standardy vlastnických práv, tj. s Úmluvou MOP č. 169 a dobrovolnými pokyny FAO týkajícími se práv k půdě a zásadami odpovědného investování v rámci zemědělských a potravinových systémů; zdůrazňuje také nutnost zavedení přísnějších kritérií pro lesní biomasu, aby nedocházelo k tomu, že podpora ekologické energie způsobí odlesňování v jiných zemích;
75. konstatuje, že existuje řada nesporných důkazů o tom, že přeměna tropických lesů na zemědělské plochy, plantáže a další způsoby využití půdy způsobuje významnou ztrátu druhů, zejména lesních druhů; zdůrazňuje, že je nutné obnovit přirozené a biologicky rozmanité lesy jako prostředek boje proti změně klimatu a ochrany biologické rozmanitosti, a to v souladu s cíli vytyčenými Agendou 2030, zejména s cílem č. 15; je přesvědčen, že programy pro obnovu lesů by měly respektovat místní zvyková práva k půdě, být inkluzivní a přizpůsobené místním podmínkám a rovněž podporovat přírodní řešení, jako je obnova lesní krajiny, s cílem nastolit rovnováhu mezi využíváním půdy, mimo jiné mezi chráněnými oblastmi, agrolesnictvím, zemědělskými systémy, malými plantážemi a lidským osídlením; vyzývá Komisi a členské státy k zajištění toho, aby se otázka dopadu spotřeby EU na odlesňování v jiných zemích řešila s ohledem na cíle stanovené ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti pro období do roku 2020;
76. vyzývá EU, aby podporovala iniciativy rozvojových zemí bohatých na lesy zaměřené na vyvažování neomezeného rozšiřování zemědělských postupů a těžebních činností, které měly nepříznivý dopad na obhospodařování lesů, životy a kulturní integritu původních obyvatel, jakož i nepříznivé důsledky pro sociální stabilitu a potravinovou soběstačnost zemědělců;
77. opakuje, že udržitelné hodnotové řetězce v rámci odvětví zpracování dřeva, které čerpají z udržitelně obhospodařovaných lesů, včetně udržitelných lesních plantáží a rodinného hospodaření se stromy, mohou významně přispět k dosažení cílů udržitelného rozvoje a splnění závazků v oblasti změny klimatu; s ohledem na skutečnost, že znehodnocování nebo narušování lesů představuje 68,9 % celkových uhlíkových ztrát v tropických ekosystémech¹, trvá na tom, aby se financování z veřejných zdrojů určených na změnu klimatu a rozvoj nepoužívalo na podporu expanze zemědělství, průmyslového kácení, důlní činnosti, těžby zdrojů nebo rozvoje infrastruktur v nedotčených krajinách s

¹ Baccini A. et al., „Tropické lesy jsou čistým zdrojem uhlíku založeným na nadzemních měřeních zisku a ztrát“ (Tropical forests are a net carbon source based on aboveground measurements of gain and loss), časopis Science, sv. 358, vydání 6360, 2017, s. 230–234.
<http://science.sciencemag.org/content/early/2017/09/27/science.aam5962>

lesy, přičemž by financování z veřejných zdrojů mělo v obecnější rovině podléhat přísnějším kritériím udržitelnosti; vyzývá dále EU a její členské státy, aby v tomto ohledu koordinovaly dárcovskou politiku¹;

78. domnívá se, že úsilí o zastavení odlesňování musí zahrnovat pomoc a podporu, jež by vedly k co nejefektivnějšímu využívání stávající zemědělské půdy a jež by byly poskytovány v souladu s přístupem založeným na koncepci inteligentní obce; uznává, že agroekologické postupy mají velký potenciál maximalizovat funkce a odolnost ekosystémů prostřednictvím smíšených, vysoce rozmanitých metod výsadby, agrolesnictví a permakultur, jež mají význam i pro takové plodiny, jako je palmový olej, kakao či kaučuk, a mohou být rovněž mimořádně přínosné, pokud jde o sociální výdobytky, diverzifikaci produkce a produktivitu, aniž by bylo nutné uchýlovat se k dalším přeměnám lesů;

Trestná činnost v oblasti lesnictví

79. konstatuje, že podle Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) a Interpolu je nezákonná těžba dřeva a obchod s ním jedním z pěti nejvýznamnějších druhů trestné činnosti proti životnímu prostředí, přičemž jsou do ní čím dál více zapojeny organizované zločinecké skupiny působící na mezinárodní úrovni;
80. zdůrazňuje, že boj proti mezinárodnímu nezákonnému obchodu vyžaduje společné a inkluzivní kroky s cílem zastavit ničení, odlesňování a nezákonnou těžbu dřeva a bojovat proti podvodům, vybíjení a poptávce po produktech pocházejících z lesů a volně žijících a planě rostoucích druhů; vyzývá k vytvoření mezinárodního policejního sboru, který by zajistil bezpečnost chráněných území;
81. zdůrazňuje, že trestná činnost v oblasti lesnictví, neregulovaným nebo nezákonným pálením dřevěného uhlí počínaje a rozsáhlou nelegální činností společností v oblasti těžby dřeva a výroby papíru a celulózy konče, má velký dopad na celosvětové emise, zásoby vody, desertifikaci a srážkové režimy;
82. se znepokojením konstatuje, že podle programu UNEP a Interpolu je právní úprava trestné činnosti proti životnímu prostředí považována v mnoha zemích za nedostatečnou mimo jiné i v důsledku nedostatku odbornosti a personálu, nízkých pokut nebo neexistence trestního postihu atd., což představuje překážky pro účinné potírání této trestné činnosti;
83. zdůrazňuje, že v producentských zemích je třeba zavést skutečně odrazující a účinné postihy pro boj proti nezákonnému kácení a obchodu se dřevem;
84. žádá Komisi, aby rozšířila oblast působnosti směrnice 2008/99/ES o trestněprávní ochraně životního prostředí² tak, aby se vztahovala i na nezákonnou těžbu dřeva;
85. vyzývá EU, aby pomohla posílit monitorování odlesňování a související nezákonné činnosti;

¹ Baccini, A. et al., op. cit.

² Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 28.

86. zdůrazňuje, že je třeba řešit prvotní příčiny trestné činnosti proti životnímu prostředí, jako je chudoba, korupce a slabá veřejná správa, a to prostřednictvím integrovaného a celostního přístupu za současného motivování přeshraniční spolupráce a použití všech příslušných nástrojů pro potírání mezinárodní organizované trestné činnosti, včetně zabavení a konfiskace výnosů z trestné činnosti a kroků proti praní peněz;
87. zdůrazňuje, že je třeba posílit vnitrostátní právní rámce, podpořit vytvoření vnitrostátních sítí pro vymáhání právních předpisů a zefektivnit provádění a prosazování mezinárodních právních předpisů významných pro podporu transparentního a odpovědného obhospodařování lesů, mimo jiné skrze výměnu osvědčených postupů, důsledné zveřejňování informací, přísné posuzování vlivu na udržitelnost a systémy pro monitorování a podávání zpráv, a to s ohledem na potřebu chránit ostrahu lesů; vyzývá k posílení průřezové spolupráce mezi agenturami na vnitrostátní i mezinárodní úrovni, zejména s Interpolem a Úřadem OSN pro drogy a kriminalitu, včetně sdílení zpravodajských informací, soudní spolupráce a rozšíření jurisdikce Mezinárodního trestního soudu tak, aby se vztahovala i na trestnou činnost proti životnímu prostředí;
88. připomíná, že širší přístup k celním údajům o dovozu do EU by zvýšil transparentnost a odpovědnost v rámci globálních hodnotových řetězců; vyzývá Komisi, aby rozšířila požadavky na celní údaje a zařadila vývozce a zpracovatele mezi povinné součásti celních údajů, čímž se zvýší transparentnost a sledovatelnost v rámci globálních hodnotových řetězců;

Obchodní problematika

89. zdůrazňuje, že obchodní jednání Unie musí probíhat v souladu s jejími závazky přijmout opatření ke snížení míry odlesňování a znehodnocování lesů a ke zvýšení zásob uhlíku v lesích, které se nacházejí v rozvojových zemích;
90. zdůrazňuje, že je třeba rozšířit a posílit opatření pro předcházení, monitorování a ověřování dopadů dvoustranných a vícestranných dohod EU o volném obchodu a investicích na životní prostředí a lidská práva, mimo jiné prostřednictvím ověřitelných ukazatelů a nezávislých iniciativ opřených o komunitu a zaměřených na monitorování a podávání zpráv;
91. naléhavě vyzývá EU, aby v zájmu zastavení nezákonné těžby dřeva, odlesňování, znehodnocování lesů, zabírání půdy a předcházení dalšímu porušování lidských práv, na něž se vztahují vhodné a účinné mechanismy urovnávání sporů, začlenila do všech kapitol týkajících se obchodu a udržitelného rozvoje závazná a vymahatelná ustanovení, a aby kromě nejruznějších vynucovacích metod zvažila možnost zavedení systému ukládání sankcí a ustanovení zaručujících právo vlastnit majetek, předběžnou konzultaci a informovaný souhlas; vyzývá Komisi, aby pomocí doložky o přezkumu začlenila tato ustanovení, a zejména závazek účinně provádět Pařížskou dohodu o změně klimatu, do již uzavřených dohod o volném obchodu; zdůrazňuje, že je důležité sledovat plnění těchto ustanovení a že v případě, kdy obchodní partneři daná pravidla nedodrží, je nutné neprodleně zahájit konzultace s příslušnou vládou a spustit stávající vynucovací mechanismy, jako jsou mechanismy pro řešení sporů stanovené v kapitolách o obchodu a udržitelném rozvoji;

92. vyzývá Komisi, aby zahrnula ambiciózní ustanovení týkající se lesů do všech obchodních a investičních dohod EU; zdůrazňuje, že tato ustanovení by měla být závazná a vymahatelná prostřednictvím mechanismů účinného sledování a ukládání sankcí, které jednotlivcům a komunitám mimo nebo v rámci EU umožní usilovat o nápravu;
93. zdůrazňuje, že v rámci obchodní politiky EU by měla být řešena korupce spojená s nezákonnou těžbou dřeva; naléhavě vyzývá Komisi, aby do svých dohod o volném obchodu začlenila ustanovení proti korupci spojené s nezákonnou těžbou dřeva, která bude možné prosadit a která musí být účinně a beze zbytku dodržována;
94. naléhavě vyzývá Komisi, aby do oblasti působnosti protikorupčních ustanovení dohod o volném obchodu zahrnula nezákonné postupy v odvětví lesnictví, jako je podhodnocování cen dřeva u koncesí, těžba chráněných stromů obchodními společnostmi, pašování lesní produktů přes hranice, nezákonná těžba dřeva a zpracování lesních surovin bez povolení;
95. konstatuje, že nařízení o všeobecném systému celních preferencí (GSP) má stále omezený rozsah působnosti, pokud jde o ochranu lesních zdrojů a odpovědné hospodaření s nimi; vyzývá Komisi, aby zajistila řádné sledování dodržování dohod týkajících se lesů, na něž se vztahují režimy GSP a GSP+, mimo jiné i za pomoci organizací občanské společnosti, tak aby byla zajištěna ochrana lesů v partnerských zemích, včetně možnosti vytvoření mechanismu podávání stížností, který by zajistil řádné prošetření stížností podaných zúčastněnými stranami; zdůrazňuje, že v rámci tohoto mechanismu je nutné brát zvláštní zřetel na práva domorodých obyvatel, komunit závislých na lesích a v příslušných případech i na práva udělená na základě Úmluvy MOP č. 169 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu;
96. připomíná, že má-li být zajištěna účinnost veškerých právních předpisů nebo iniciativ, je důležité zajistit odpovídající přístup oznamovatelů v zemích vyvážejících přírodní zdroje ke spravedlnosti, opravným prostředkům a rovněž jejich efektivní ochranu;
-
- ◦
97. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

23.5.2018

STANOVISKO VÝBORU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, VEŘEJNÉ ZDRAVÍ A BEZPEČNOST POTRAVIN

pro Výbor pro rozvoj

k transparentnímu a odpovědnému řízení přírodních zdrojů v rozvojových zemích: případ lesů
(2018/2003(INI))

Zpravodajka (*): Kateřina Konečná

(*) Přidružený výbor – článek 54 jednacího řádu

NÁVRHY

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin vyzývá Výbor pro rozvoj jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. konstatuje, že odlesňování a znehodnocování lesů je druhou hlavní příčinou globálního oteplování a rovněž příčinou přibližně 15 % celosvětových emisí skleníkových plynů¹; zdůrazňuje, že je důležité uplatňovat správné politické přístupy ke komplexnímu a udržitelnému obhospodařování lesů s cílem získat uhlíkové i bezuhlíkové výhody;
2. připomíná, že Pařížská dohoda vyžaduje, aby všechny strany přijaly opatření k zachování a posílení propadů, včetně lesních propadů;
3. konstatuje, že zastavení odlesňování a znehodnocování lesů a umožnění obnovy lesů by umožnilo přijetí alespoň 30 % veškerých opatření ke zmírnění změny klimatu, která jsou zapotřebí k omezení globálního oteplování na 1,5 °C²;
4. konstatuje, že odlesňování je příčinou 11 % globálních antropogenních emisí

¹ <https://www.forestcarbonpartnership.org/what-redd>

² Goodman R. C. a Herold M., „Proč je udržování tropických lesů zásadní a naléhavé pro zachování stabilního klimatu“ (*Why Maintaining Tropical Forests is Essential and Urgent for Maintaining a Stable Climate*), listopad 2014, pracovní dokument 385, Centrum pro globální rozvoj. Společnost McKinsey & Company, „Cesty k nízkouhlíkovému hospodářství“ (*Pathways to a low-carbon economy*), 2009. Společnost McKinsey & Company, „Cesty k nízkouhlíkovému hospodářství: verze 2 celosvětové nákladové křivky snížení emisí skleníkových plynů“ (*Pathways to a low carbon economy: Version 2 of the global greenhouse gas abatement cost curve*), 2013.

skleníkových plynů, což je více než emise, způsobené všemi osobními vozidly;

5. potvrzuje význam způsobu obhospodařování lesů pro uhlíkovou bilanci v tropických oblastech, na který poukázaly nedávné dokumenty¹, v nichž se uvádí, že i jemnější formy znehodnocování lesů (a nikoliv jen rozsáhlé odlesňování, jak jsme se dříve domnívali) jsou pravděpodobně velmi významným zdrojem emisí uhlíku představujícím více než polovinu emisí;
6. poukazuje na to, že opětovné zalesňování, obnova stávajících znehodnocených lesů a zvýšení zalesňování na zemědělské půdě prostřednictvím agrolesnictví představují jediné dostupné zdroje negativních emisí s významným potenciálem přispět k dosažení cílů Pařížské dohody;
7. uznává, že objem financí, jež s sebou nesou nelegální činnosti poškozující lesy, jako je nezákonná těžba dřeva, byl v roce 2016 vyčíslen² na 50 až 152 miliardy USD, tedy na objem, který vzrostl, neboť v roce 2014 představoval 30 až 100 miliard USD, a že mezi celosvětovými nelegálními činnostmi v oblasti životního prostředí se nelegální činnosti poškozující lesy řadí na první místo; konstatuje, že hrají významnou úlohu při financování organizovaného zločinu a že v důsledku nevybraných příjmů značně ochuzují vlády, národy a místní komunity;
8. připomíná bonnskou výzvu³, jejíž cíl obnovit 350 milionů hektarů znehodnocené a odlesněné půdy do roku 2030 by mohl přinést čistý zisk ve výši přibližně 170 miliard USD ročně na základě ochrany povodí, zlepšení výnosů z úrody a lesních produktů a odstranit až 1,7 gigatuny ekvivalentu oxidu uhličitého ročně;
9. konstatuje, že lesy jsou nejen důležitým zdrojem dřeva, potravin a vláken, ale jsou rovněž domovem 80 % celosvětové suchozemské biologické rozmanitosti, významným poskytovatelem různých ekosystémových služeb a hrají důležitou úlohu v celosvětovém koloběhu uhlíku;
10. zdůrazňuje, že sekundární lesy, které se převážně obnovují prostřednictvím přírodních procesů po významném lidském nebo přírodním narušení lesů původních, poskytují vedle původních lesů rovněž klíčové ekosystémové služby, živobytí pro místní obyvatelstvo a dřeva; domnívá se, že jelikož jejich zachování ohrožuje i nezákonná těžba dřeva, veškerá opatření zaměřená na transparentnost a odpovědnost lesního hospodářství by se rovněž měla zaměřit na sekundární lesy, nikoliv pouze na lesy původní;
11. konstatuje, že je dobře zjištěno a je nesporné, že přeměna tropických lesů na zemědělské plochy, plantáže a jiné způsoby využití půdy způsobuje významnou ztrátu druhů, zejména lesních druhů žijících jen v určitém prostředí;
12. vyzývá Komisi, aby plnila mezinárodní závazky EU, mj. ty, které byly stanoveny v rámci COP 21, Fóra OSN pro lesy (UNFF), Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti

¹ Baccini A. et al., „Tropické lesy jsou čistým zdrojem uhlíku založeným na nadzemních měřeních zisku a ztrát“ (*Tropical forests are a net carbon source based on aboveground measurements of gain and loss*), 2017.

² Program OSN pro životní prostředí (UNEP), Zvýšení kriminality v oblasti životního prostředí, (*The Rise of Environmental Crime report*), 2016.

³ Viz <https://www.iucn.org/theme/forests/our-work/forest-landscape-restoration/bonn-challenge>

(UNCBD), newyorské deklarace o lesích a cíle udržitelného rozvoje č. 15, zejména cíle 15.2, jehož prostřednictvím se usiluje o podporu zavádění udržitelného řízení všech druhů lesů, zastavení odlesňování, obnovu znehodnocených lesů, podstatné zvýšení zalesňování a opětovné zalesňování na celém světě do roku 2020;

13. zvláště připomíná, že se Unie zavázala k plnění aičijjských cílů Úmluvy o biologické rozmanitosti, které vyžadují zachování 17 % všech přírodních stanovišť, obnovení 15 % znehodnocených ekosystémů a snížení ztráty lesů téměř na nulu nebo alespoň na polovinu do roku 2020;
14. připomíná zejména kolektivní závazky Unie vyplývající z newyorské deklarace o lesích, a to závazek obnovit 150 milionů hektarů znehodnocených krajin a lesů do roku 2020 a významně zvýšit celosvětovou obnovu, která by do roku 2030 přinesla nejméně dalších 200 milionů obnovených hektarů;
15. vítá zveřejnění dlouho očekávané studie proveditelnosti o možnostech, jak posílit opatření EU proti odlesňování¹, kterou zadalo generální ředitelství pro životní prostředí Evropské komise; konstatuje, že tato studie se zaměřuje zejména na sedm komodit, jejichž pěstování ohrožuje lesy, konkrétně na palmový olej, sóju, kaučuk, hovězí maso, kukuřici, kakao a kávu, a uznává, že „EU je jednoznačně součástí problému globálního odlesňování“;
16. plně si uvědomuje, jak složitý je problém odlesňování, a zdůrazňuje význam nalezení globálního řešení založeného na kolektivní odpovědnosti celé řady aktérů; důrazně doporučuje tuto zásadu všem účastníkům dodavatelského řetězce dřeva, včetně EU a dalších mezinárodních organizací, členských států, finančních institucí, vlád producentů zemí, původních obyvatel a místních komunit, vnitrostátních a nadnárodních podniků, spotřebitelských sdružení a nevládních organizací; je navíc přesvědčen, že všichni tito aktéři musí nezbytně sehrávat roli tím, že budou koordinovat svá úsilí, aby tak vyřešili mnoho vážných problémů spojených s odlesňováním;
17. vítá skutečnost, že se hlavní aktéři ze soukromého sektoru (velmi často z EU) zavázali, že odstraní odlesňování ze svých dodavatelských řetězců a investic; poznamenává však, že EU musí reagovat na tuto výzvu a posílit snahy soukromého sektoru prostřednictvím politik a vhodných opatření, která vytvoří společný základ pro všechny společnosti a vyrovnají podmínky hospodářské soutěže; domnívá se, že by to podpořilo závazky, vzbudilo důvěru a zajistilo, aby společnosti nesly větší odpovědnost za plnění svých závazků;
18. bere na vědomí zahájení veřejné konzultace o definici výrobku v nařízení o dřevu; domnívá se, že možnost zvolit v dotazníku omezení oblasti působnosti, na kterou se má vztahovat nařízení, není odůvodněná, neboť nezákonný obchod vzkvétá v rámci stávající oblasti působnosti nařízení; mimoto bere na vědomí vstřícný postoj Evropské konfederace dřevozpracujícího průmyslu k rozšíření oblasti působnosti nařízení o dřevu na všechny dřevařské výrobky;
19. konstatuje, že při přezkumu nařízení EU o dřevu (SWD(2016)0034) v roce 2016 nebylo možné posoudit, zda jsou sankce stanovené členskými státy účinné, přiměřené a

¹ http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/feasibility_study_deforestation_kh0418199enn_main_report.pdf

odrazující, neboť počet doposud uvalených sankcí byl velmi nízký; zpochybňuje způsob, jakým některé členské státy uplatňují kritérium „vnitrostátních hospodářských podmínek“ pro stanovení sankcí, a to s ohledem na mezinárodní rozměr trestné činnosti a skutečnost, že mezi trestnými činy poškozujícími životní prostředí je tato činnost celosvětově na prvním místě;

20. konstatuje, že bylo zjištěno, že vývozní licence, které jsou v souladu se zásadami prosazování práva, správy a obchodu v oblasti lesnictví (FLEGT), umožňují kombinování dřeva s nelegálním původem s legálním dřevem a takové dřevo by proto mohlo být případně vyváženo do EU v souladu s nařízením EU o dřevu¹;
21. vyzývá Komisi, aby aktualizovala pokyny k nařízení EU o dřevu s cílem řešit „konfliktní“ dřevo a doporučit podrobnější opatření ke zmírnění rizika za účelem posílení prosazování, včetně požadavku na posílení hloubkové kontroly od hospodářských subjektů, které dovážejí z oblastí ohrožených konfliktem nebo z vysoce rizikových oblastí, na podmínky potírající korupci ve smlouvách s dodavateli, provádění ustanovení o dodržování předpisů v oblasti boje proti korupci, auditované účetní závěrky a audity zaměřené na potírání korupce;
22. vyzývá Komisi a členské státy, aby plně uplatňovaly a prosazovaly nařízení EU o dřevu a aby se toto nařízení vztahovalo na všechny výrobky, které jsou nebo mohou být vyrobeny ze dřeva, a které obsahují nebo mohou obsahovat dřevo; zdůrazňuje požadavek na provádění přiměřených a účinných kontrol, včetně kontrol složitých dodavatelských řetězců a dovozu ze zpracovatelských zemí, a vyzývá k zavedení důrazných a odrazujících sankcí pro všechny hospodářské subjekty vzhledem k tomu, že mezi všemi trestnými činnostmi poškozujícími životní prostředí generuje tato nadnárodní trestná činnost nejvyšší výnosy;
23. bere na vědomí existenci modelů komunitního lesního hospodářství / kolektivní zvykové držby, které mohou přinést řadu výhod², včetně rozšiřování lesní plochy a dostupných vodních zdrojů, snížení nezákonné těžby dřeva zavedením jasných pravidel pro přístup ke dřevu a dobře vypracovaného systému monitorování lesů; navrhuje, aby bylo zajištěno více výzkumu a podpory, které by pomohly rozvíjet právní rámce týkající se komunitního lesnictví;
24. zdůrazňuje, že k uznávání vlastnických práv osob na půdu, například na základě ústavy, nemusí nutně docházet v praxi³, a EU by proto měla pro účely dobrovolných dohod o partnerství a pro jednotlivé případy financování rozvojové pomoci EU aktivně provádět

¹ Zpráva o povolování trestné činnosti Vyšetřovací služby pro životní prostředí (EIA) a Indonéské síť pro monitorování lesů (*Jaringan Pemantau Independen Kehutanan*, JPIK) z roku 2014 potvrdila, že některé společnosti s licencí podle systémů zajištění zákonnosti těžby dřeva (TLAS) se podílejí na „praní dřeva“, neboť kombinují nelegálně získané dřevo s legálním dřevem. Tyto dřeviny by dnes mohly být do EU vyváženy jako dřevo s licencí FLEGT. K nahlédnutí na: <http://www.wri.org/blog/2018/01/indonesia-has-carrot-end-illegal-logging-now-it-needs-stick>, primární zdroj: <https://eia-international.org/wp-content/uploads/Permitting-Crime.pdf>.

² Příklad z Nepálu prezentovaný společností ClientEarth, k dispozici na adrese: <https://www.clientearth.org/what-can-we-learn-from-community-forests-in-nepal/>.

³ Nedávný případ (projekt WaTER financovaný ze strany GŘ DEVCO), při němž byla porušena vlastnická práva keňského původního obyvatelstva Ogieků a Sengwerů na půdu, navzdory tomu, že jejich práva na půdu jsou uznána ústavou, zejména v čl. 63 odst. 2 písm. d), a zákonem o kolektivním vlastnictví půdy z roku 2016.

kontroly, aby zajistila dodržování vlastnických práv;

25. připomíná, že zpráva Komise o fungování směrnice o transparentnosti 2013/50/EU, která zavádí požadavek na zveřejňování informací o platbách pro vlády prostřednictvím registrovaných a velkých nekótovaných společností provozujících činnosti v oblasti těžebního průmyslu a těžících původní (přírodní a polopřírodních) lesy, by měla být předložena Evropskému parlamentu a Radě do 27. listopadu 2018; dále poznamenává, že by k ní měl být připojen legislativní návrh; vzhledem k možnému přezkumu vyzývá Komisi, aby zvážila rozšíření povinnosti na ostatní průmyslová odvětví s dopadem na lesy a rovněž na jiné lesy, než jsou lesy původní;
26. požaduje, aby EU dodržela svůj závazek pokročit v probíhajících jednáních o dobrovolných dohodách o partnerství v rámci FLEGT; zdůrazňuje, že je nutné zajistit, aby koncese na těžbu dřeva přidělené na základě korupce nebo nelegálně nebyly prostřednictvím jakékoli dohody či právních předpisů legitimizovány, aby tyto právní předpisy a dohody byly v souladu s mezinárodním právem a se závazky v oblasti ochrany životního prostředí a biologické rozmanitosti, lidských práv a udržitelného rozvoje, aby vedly k přiměřeným opatřením zaměřeným na zachování lesů a jejich udržitelné obhospodařování, včetně právní ochrany práv místních komunit a původních obyvatel, která uznává jejich vlastnická práva na půdu a zvyková práva, a aby řešily problémy v celosvětovém obchodu s dřevařskými výrobky, jako je „konfliktní“ a konverzního dřeva.
27. vyzývá Komisi a členské státy, aby koordinovaly dárcovské politiky a zajistily, aby finanční prostředky na rozvoj z těchto zdrojů nebyly použity na podporu pronikání rozsáhlé průmyslové těžby dřeva do nepoškozených tropických lesů; vyzývá k pozastavení financování jakéhokoliv projektu, u kterého existují odůvodněná tvrzení o takové těžbě, až do okamžiku, kdy bude takové tvrzení popřeno, nebo budou uplatněna nápravná opatření;
28. vyzývá EU, aby podporovala iniciativy rozvojových zemí bohatých na lesy zaměřené na vyvažování neomezeného rozšiřování zemědělských postupů a těžebních činností, které měly nepříznivý dopad na obhospodařování lesů, životní a kulturní integritu původních obyvatel, jakož i nepříznivých důsledků, jež vyplynuly z těchto postupů a činností a poškodily sociální stabilitu a potravinovou soběstačnost zemědělců;
29. poznamenává, že proces FLEGT by měl řešit základní příčiny odlesňování v producentních zemích, k nimž patří nejisté vlastnictví půdy, slabé prosazování právních předpisů a slabé řízení;
30. vyzývá EU, aby v rámci dialogu s rozvojovými zeměmi bohatými na lesy poukázala na nutnost zavést systémy a programy přiměřeného odškodňování místních komunit, které byly nuceně vysídleny a zbaveny přístupu k půdě a zdrojům, jež jim náležely podle zvykových práv, a ve všech situacích, kdy nebyl předem získán jejich svobodný a informovaný souhlas;
31. žádá, aby EU jako doplňkový prvek dobrovolných dohod o partnerství vytvořila právní předpisy navazující na takové dohody v souladu s nařízením EU o dřevu, které se budou vztahovat jak na společnosti, tak i na finanční instituce, a aby přezkoumala fungování stávajících dobrovolných dohod o partnerství v praxi s cílem zajistit, aby společně

hodnocení systému zajištění zákonnosti dřeva v dané zemi fungovalo tak, jak je popsáno v dobrovolné dohodě o partnerství, a bylo možné vyloučit, že nedochází k „praní dřeva“; se znepokojením podotýká, že zatímco EU reguluje dodavatelské řetězce dřeva, ryb a minerálů z oblastí konfliktů, což je chvályhodné, nereguluje zatím žádné dodavatelské řetězce zemědělských komodit, jejichž pěstování ohrožuje lesy; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily úsilí při provádění nařízení o dřevu, aby bylo možné lépe posoudit jeho účinnost;

32. vyzývá Komisi a členské státy, aby vypracovaly postup, který bude spuštěn ve chvíli, kdy vypukne v partnerské zemi dobrovolné dohody o partnerství konflikt, včetně jmenování nezávislého panelu, který by posoudil riziko „konfliktního“ dřeva a nezbytnost pozastavení dobrovolné dohody o partnerství ve všech fázích jednání, pokud existují důkazy o tom, že příjmy z obchodu se dřevem jsou zdrojem konfliktu;
33. vyzývá Komisi, aby zajistila soudržnost a posílila součinnost mezi společnou zemědělskou politikou (SZP) a ostatními politikami EU a současně zajistila, aby tyto politiky byly prováděny způsobem, který bude v souladu s programy boje proti odlesňování v rozvojových zemích, včetně REDD+; vyzývá Komisi, aby zajistila, že dovoz komodit, jejichž pěstování ohrožuje lesy, nebude součástí přímé nebo nepřímé podpory poskytované v rámci budoucí potravinové a zemědělské politiky EU; vyzývá Komisi, aby v případech, kdy je to proveditelné, podporovala nárůst agrolesnictví a zalesňování; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby se o environmentálních problémech spojených s odlesňováním hovořilo také v souvislosti s cíli stanovenými ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020, která by měla být nedílnou složkou vnější činnosti Unie v této oblasti;
34. domnívá se, že mapování, a to i prostřednictvím družicových a geoprostorových technologií, je klíčové pro zajištění transparentnosti a odpovědnosti při obhospodařování lesů a pro zavedení cílených strategií pro zalesňování, opětovné zalesňování a vytváření ekologických koridorů; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby poskytly technickou a finanční pomoc rozvojovým zemím bohatým na lesy s cílem podpořit důkladné mapování jejich lesů, a to i podporou projektů zaměřených na společné mapování prováděné nevládními organizacemi, lesnickými organizacemi, vědci a místními odborníky;
35. konstatuje, že více než polovina komodit vyráběných a vyvážených na světový trh jsou produkty nezákonného odlesňování¹ a že více než 80 % veškerého odlesňování je způsobeno rozšiřováním zemědělství, jak komerčního, tak samozásobitelského²; dále konstatuje, že dovoz krmiva a bílkovin do EU (např. sóje) způsobený vysokou spotřebou masa, jak potvrdila nedávná studie, dovoz kakaa a palmového oleje do EU, tok financí do odvětví vedoucích k odlesňování a znehodnocování lesů, spotřeba biopaliv v EU a rostoucí poptávka po lesní biomase a dřevu, jakož i po energii,

¹ Série zpráv o lesních trendech, 2014: Spotřební zboží a odlesňování: analýza rozsahu a povahy nezákonnosti při přeměně lesů na zemědělské a dřevařské plantáže (*Consumer Goods and Deforestation: An Analysis of the Extent and Nature of Illegality in Forest Conversion for Agriculture and Timber Plantations*) https://www.forest-trends.org/wp-content/uploads/2014/09/doc_4718.pdf

² Odlesňování a znehodnocování lesů: opatření na úrovni EU v roce 2017 (*Tackling deforestation and forest degradation: a case for EU action in 2017*) <https://www.greenpeace.org/eu-unit/Global/eu-unit/reports-briefings/2017/170620%20-%20A%20case%20for%20EU%20action%20in%202017.pdf>

patří k významným faktorů vedoucím k odlesňování a znehodnocování lesů¹;

36. požaduje, aby EU stanovila závazný regulační rámec s cílem zajistit, aby dodavatelské řetězce všech dovozců zemědělských komodit byly vysledovatelné až k původu surovin; konstatuje, že nové technologie, například technologie blockchain, mohou být použity ke sledování původu komodit a zdůrazňuje, že by to mohlo být v praxi používáno ke zvýšení transparentnosti původu různých komodit a k naprostému odstranění znehodnocování lesů a odlesňování z dodavatelských řetězců;
37. vyzývá Komisi, aby vypracovala systém certifikace pro udržitelně a bez odlesňování vyráběné produkty vstupující na trh EU;
38. pokud jde o palmový olej, uznává pozitivní přínos stávajících systémů certifikace, ale s politováním konstatuje, že RSPO, ISPO, MSPO ani žádné jiné uznávané hlavní systémy certifikace svým členům účinně nezakazují měnit deštné pralesy nebo rašeliniště na plantáže palmy olejně; domnívá se proto, že tyto hlavní systémy certifikace selhávají při účinném omezování emisí skleníkových plynů během procesu zakládání a provozování plantáží, a v důsledku toho ani nedokázaly předejít mohutným požárům pralesů a rašelinišť; vyzývá Komisi, aby zajistila provedení nezávislého auditu a kontroly těchto systémů certifikace s cílem zaručit, že palmový olej, který je na trhu v EU, splňuje veškeré nezbytné normy a je produkován udržitelným způsobem; konstatuje, že otázku udržitelnosti v odvětví palmového oleje nelze řešit pouze dobrovolnými opatřeními a politikami, ale že by se na společnosti vyrábějící palmový olej měla vztahovat i závazná pravidla a systémy povinné certifikace;
39. připomíná své usnesení ze dne 4. dubna 2017 o palmovém oleji a likvidaci deštných pralesů², v němž se uznává, že 73 % celosvětového odlesňování je důsledkem uvolňování půdy pro zemědělské komodity a 40 % celosvětového odlesňování je způsobeno přechodem na rozsáhlé monokulturní plantáže palmy olejně a že EU je významným dovozcem produktů, které jsou výsledkem odlesňování; dále připomíná své pozměňovací návrhy ke směrnici o obnovitelných zdrojích, která by do roku 2021 postupně ukončila pobídky k používání palmového oleje v dopravních palivech;
40. vyzývá Komisi, aby navázala na jeho výše uvedené usnesení o palmovém oleji a likvidaci deštných pralesů tak, že by zavedla kritéria udržitelnosti pro palmový olej a výrobky, které jej obsahují a vstupují na trh EU, a jediný systém certifikace a zlepšila sledovatelnost dováženého palmového oleje;
41. naléhavě vyzývá Komisi a všechny členské státy, které tak dosud neučinily, aby usilovaly o přijetí celoevropského závazku čerpat do roku 2020 pouze ze zdrojů poskytujících certifikovaný a udržitelně produkováný palmový olej, a to mimo jiné prostřednictvím podpisu a provádění amsterodamské deklaráce „Směrem k odstranění odlesňování z řetězců zemědělských komodit s evropskými zeměmi“, a aby směřovaly k přijetí závazku v rámci odvětví, mimo jiné prostřednictvím podpisu a provádění amsterodamské deklaráce „Podpora plně udržitelného dodavatelského řetězce

¹ Studie proveditelnosti o možnostech posílení činnosti EU v boji proti odlesňování (Evropská komise)
http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/feasibility_study_deforestation_kh0418199enn_main_report.pdf

² Přijaté texty, P8_TA(2017)0098.

palmového oleje do roku 2020“;

42. domnívá se, že úsilí o zastavení odlesňování musí zahrnovat pomoc a podporu, jež by vedly k co nejefektivnějšímu využívání stávající orné půdy a kromě jejichž poskytování by se uplatňoval také přístup založený na inteligentní vesnici; uznává, že agroekologické postupy mají velký potenciál maximalizovat funkce ekosystémů a odolnost prostřednictvím smíšených, vysoce rozmanitých metod výsadby, agrolesnictví a permakultur, jež jsou relevantní i pro takové plodiny, jako je palmový olej, kakao či kaučuk, a mohou být rovněž mimořádně přínosné, pokud jde o sociální výdobytky, diverzifikaci produkce a produktivitu, aniž by bylo nutné uchýlovat se k dalším přeměnám lesů;
43. vyzývá EU, aby zajistila, aby zavedená opatření a regulační rámec nezpůsobily nepřiměřené zatížení malých a středních výrobců, ani jim nebránily v přístupu na trhy a k mezinárodnímu obchodu;
44. vyzývá Komisi, aby projevila politickou vůli a vůdčí postoj tím, že se zaváže, že co nejdříve a do konce tohoto mandátu Komise předloží ambiciózní akční plán EU týkající se odlesňování a znehodnocování lesů, který by obsahoval konkrétní regulační opatření, jež by zajistila, aby žádné dodavatelské řetězce ani finanční transakce spojené s EU nevedly k odlesňování, znehodnocování lesů nebo porušování lidských práv v rozvojových zemích;
45. požaduje, aby tato legislativní opatření zahrnovala požadavky hloubkové kontroly, jež by byla povinná pro řetězec hospodářských subjektů využívajících komodity, jejichž pěstování ohrožuje lesy, a povinnost finančních institucí přijmout opatření k odstranění rizika odlesňování vyplývajícího z finančních investic;
46. zdůrazňuje, že jednávání Unie o obchodu musí probíhat v souladu s jejími závazky přijmout opatření ke snížení odlesňování a znehodnocování lesů a ke zvýšení zásob uhlíku v lesích v rozvojových zemích;
47. vyzývá Komisi a členské státy, aby plně využívaly stávající diplomatické a institucionální postupy a dialogy k vybízení zemí, které zpracovávají anebo dovážejí významné množství dřeva z tropických oblastí, zejména zemí, z nichž jsou tyto dřevařské výrobky následně vyváženy do EU, například Číny a Vietnamu, k tomu, aby přijaly účinné právní předpisy zakazující dovoz nezákonně vytěženého dřeva a aby od hospodářských subjektů požadovaly provádění hloubkové kontroly srovnatelné s nařízením EU o dřevu.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	17.5.2018
Výsledek konečného hlasování	+: 53 -: 1 0: 3
Členové přítomní při konečném hlasování	Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Miriam Dalli, Seb Dance, Stefan Eck, José Inácio Faria, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, György Hölvényi, Anneli Jäätteenmäki, Benedek Jávor, Urszula Krupa, Jo Leinen, Peter Liese, Lukas Mandl, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, John Procter, Julia Reid, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Ivica Tolić, Nils Torvalds, Adina-Ioana Vălean, Damiano Zoffoli
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Nikos Androulakis, Nicola Caputo, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Karol Karski, Ulrike Müller, Stanislav Polčák, Bart Staes, Tiemo Wölken
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	John Flack, Jaromír Kohlíček, Miltiadis Kyrkos

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

53	+
ALDE	Gerben-Jan Gerbrandy, Jan Huitema, Anneli Jäätteenmäki, Valentinas Mazuronis, Ulrike Müller, Nils Torvalds
ECR:	John Flack, John Procter
EFDD:	Piernicola Pedicini
ENF :	Sylvie Goddyn
GUE/NGL:	Stefan Eck, Jaromír Kohlíček
NI :	Zoltán Balczó
PPE:	Pilar Ayuso, Ivo Belet, Birgit Collin-Langen, José Inácio Faria, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Jens Gieseke, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Esther Herranz García, György Hölvényi, Peter Jahr, Peter Liese, Lukas Mandl, Stanislav Polčák, Annie Schreijer-Pierik, Ivica Tolić, Adina-Ioana Vălean
S&D:	Nikos Androulakis, Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nicola Caputo, Nessa Childers, Miriam Dalli, Seb Dance, Jytte Guteland, Miltiadis Kyrkos, Jo Leinen, Susanne Melior, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Pavel Poc, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Tiemo Wölken, Damiano Zoffoli
VERTS/ALE:	Benedek Jávor, Davor Škrlec, Bart Staes
1	-
EFDD	Julia Reid
3	0
ECR	Karol Karski, Urszula Krupa, Bolesław G. Piecha

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se

24.4.2018

STANOVISKO VÝBORU PRO MEZINÁRODNÍ OBCHOD

pro Výbor pro rozvoj

o transparentním a odpovědném řízení přírodních zdrojů v rozvojových zemích: případ lesů (2018/2003(INI))

Zpravodajka: Maria Arena

NÁVRHY

Výbor pro mezinárodní obchod vyzývá Výbor pro rozvoj jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

1. vítá pokrok, kterého bylo dosaženo v oblasti dobrovolných dohod o partnerství v rámci akčního plánu FLEGT, zejména pokud jde o soudržnost mezi občanskou společností, průmyslem a vládami za účelem přijímání společných politických rozhodnutí; vyzývá Komisi, aby dovedla probíhající jednání do úspěšného konce, aby upevnila a urychlila uplatňování stávajících dobrovolných dohod o partnerství, aby i nadále považovala vymáhání vnitrostátních právních předpisů za prioritu, aby poskytovala přiměřenou pomoc na podporu nutných reformních procesů ve vyvážejících zemích, s nimiž jsou uzavírány dobrovolné dohody o partnerství, a aby se zabývala nevyřešenými problémy týkajícími se korupce, „konfliktního“ dřeva, nezákonného odlesňování, znehodnocování lesů, transparentnosti a zabezpečení vlastnických práv společenství, což je klíčovou zásadou řádné správy půdy; naléhavě vyzývá Komisi, aby země, s nimiž jsou uzavřeny dobrovolné dohody o partnerství, vybízela při vytváření jejich systémů zajištění zákonnosti těžby dřeva k řešení problematiky odlesňování, přeměny lesů a udržitelného obhospodařování lesů; dodává, že v akčním plánu FLEGT by měly být rovněž zohledněny nové prioritní zeměpisné oblasti, ať už v rámci dobrovolných dohod o partnerství, nebo mimo ně;
2. konstatuje, že uplatňování dobrovolných dohod o partnerství bude mít větší šanci na úspěch, bude-li obnášet cílenější podporu ohrožených skupin zapojených do hospodaření se zdroji dřeva (malé zemědělské podniky, mikropodniky a malé a střední podniky, nezávislé subjekty v „neformálním“ sektoru); zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby certifikační procesy zohledňovaly zájmy ohroženějších skupin zapojených do obhospodařování lesů;
3. vyzdvihuje nutnost bojovat proti nezákonnému obchodu s tropickým dřevem; navrhuje

Komisi, aby se při budoucích jednáních v rámci akčního plánu FLEGT o licencích na vývoz prověřených zákonně vyrobených dřevařských produktů do EU zohledňovaly zkušenosti získané v rámci indonéského systému, který se používá od listopadu 2016; žádá Komisi, aby vypracovala nezávislé posouzení dopadu uplatňování indonéského systému pro zajištění zákonnosti dřeva, které by mělo být předloženo v přiměřené lhůtě;

4. připomíná, že „konfliktní“ dřevo už představuje oblast působnosti akčního plánu FLEGT, že však kroky přijaté k řešení tohoto problému nejsou zatím dostatečné; vyzývá Komisi, aby splnila svůj závazek rozšířit v rámci nadcházejícího přezkumu povinnosti náležitě péče podle nařízení EU o těžbě dřeva, tak aby se vztahovaly i na konfliktní dřevo;
5. zdůrazňuje, že je třeba dosáhnout většího pokroku při uplatňování a prosazování nařízení EU o těžbě dřeva s cílem co nejlépe zachovat udržitelný obchod s dováženým a v zemích původu vyrobeným dřevem a dřevařskými výrobky;
6. uznává důležitost práce, která byla vykonána v rámci Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů (EHK OSN) a Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) s ohledem na celosvětově udržitelné obhospodařování lesů, které hraje klíčovou úlohu při udržitelném obchodu s dřevařskými výrobky;
7. vyzývá EU, aby za účelem efektivnějšího omezení obchodu s nezákonně těženým dřevem na celosvětové úrovni a celkově lepší správy lesů navázala intenzivnější spolupráci a účinné partnerství se zeměmi, které jsou významnými spotřebiteli dřeva, a s mezinárodními zainteresovanými subjekty, jako je Organizace spojených národů (OSN), zejména s organizací FAO, a také s Centrem pro mezinárodní lesnický výzkum (CIFOR) a v rámci programu Světové banky pro lesy (PROFOR);
8. poukazuje na to, že by se měly zpřísnit kontroly dovozu dřeva a dřevařských výrobků na hranicích EU, aby se zajistilo, že dovezené produkty budou skutečně splňovat kritéria nezbytná pro vstup do EU;
9. připomíná, že lesy jsou domovem 300 milionů obyvatel a že z hlediska své obživy, výroby paliva pro vaření a vytápění, získávání léčivých látek, přístřeší, oblečení, práce a zjišťování příjmů závisí na lesních zdrojích téměř 1,6 miliardy lidí; podotýká, že lesní zdroje fungují v případě krizí nebo mimořádných událostí, například v případě neúrody způsobené dlouhodobým suchem, také jako bezpečnostní síť; domnívá se, že EU by měla soustavně spolupracovat se svými partnery s cílem zajistit, aby hodnota získávaná z lesů měla udržitelný charakter a byla v souladu s cíli OSN v oblasti udržitelného rozvoje;
10. se znepokojením konstatuje, že nejvýznamnějším faktorem přispívajícím k celosvětovému odlesňování je stále komerční zemědělství, které je zaměřené na vývoz, jelikož asi 75 % veškerého odlesňování souvisí s přeměnou přírodních lesů na zemědělskou půdu¹, a že přibližně k polovině veškeré likvidace tropických lesů od roku 2000 došlo v důsledku nezákonné přeměny lesů na plochy určené ke komerčnímu zemědělství; konstatuje, že EU je největším dovozcem palmového oleje a sóji vyvážených ze zemí s tropickými lesy a že podle posledních odhadů sója, hovězí maso, palmový olej, káva a kakao jsou odpovědné za téměř 80 % úbytku tropických lesů ve světě, přičemž ve 21. století došlo

¹ Posouzení akčního plánu EU FLEGT (akční plán EU pro prosazování práva, správu a obchod v oblasti lesnictví) 2004–2014, duben 2016, s. 92.

k prohloubení vlivu komerčního, na vývoz zaměřeného zemědělství jakožto hybné síly odlesňování¹; zdůrazňuje, že s cílem snížit závislost na dovozu v konkrétních odvětvích je nezbytné, aby EU přijala propracovanou společnou zemědělskou politiku;

11. opakovaně vyzývá EU, aby vypracovala svůj akční plán týkající se odlesňování a znehodnocování lesů, který by obsahoval konkrétní regulační opatření, jež by zajistila, aby žádné dodavatelské řetězce ani finanční transakce spojené s EU nevedly k odlesňování a znehodnocování lesů;
12. se znepokojením konstatuje, že odlesňování je považováno za jeden z faktorů, které přispívají k celosvětové změně klimatu, a připomíná, že 70 % světové flóry a fauny se nachází v lesích a v důsledku odlesňování ztrácí své přírodní biotopy;
13. podotýká, že EU reguluje dodavatelské řetězce dřeva, ryb a konfliktních minerálů, zatím však nereguluje zemědělské komodity, jejichž pěstování ohrožuje lesy; konstatuje, že podle nedávné studie proveditelnosti týkající se možnosti, jak zintenzivnit boj EU proti odlesňování by nejúčinnější opatření k boji proti odlesňování na straně poptávky představovaly právní předpisy upravující přístup komodit spojených s rizikovým obhospodařováním lesa na trh EU; naléhavě vyzývá Komisi, aby zvážila možnost zpřísnění povinností náležité péče v rámci celého dodavatelského řetězce těchto komodit a vytvořila právní rámec, který by poskytoval právní jistotu a byl by založen na kritériích udržitelnosti a zákazu odlesňování, mimo jiné v souvislosti s přímými a nepřímými dopady na lesy a jiné ekosystémy, se zacházením s pracovníky a právy lesních komunit a domorodých obyvatel, pokud jde o problematiku zabírání půdy;
14. zdůrazňuje, že je třeba rozšířit a zpřísnit opatření pro předcházení, monitorování a ověřování dopadů dvoustranných a vícestranných dohod EU o volném obchodu a investicích na životní prostředí a lidská práva, mj. prostřednictvím ověřitelných nezávislých ukazatelů a iniciativ na úrovni komunit zaměřených na monitorování a vypracovávání zpráv;
15. připomíná, že hlavními producenty palmového oleje jsou Malajsie a Indonésie, které pokrývají odhadem 85–90 % světové produkce, a že vzrůstající poptávka po této komoditě má za důsledek odlesňování, vytváří tlak na využívání půdy a má výrazný dopad na místní obyvatelstvo, zdraví a změnu klimatu; v této souvislosti zdůrazňuje, že ke zlepšení situace v daných oblastech je třeba využít jednání o obchodní dohodě s Indonésií a Malajsií;
16. naléhavě vyzývá EU, aby s cílem zastavit nezákonnou těžbu dřeva, odlesňování, znehodnocování lesů a zabírání půdy a zabránit dalšímu porušování lidských práv, na něž se vztahují vhodné a účinné mechanismy urovnávání sporů, do svých kapitol týkajících se obchodu a udržitelného rozvoje ve všech případech začlenila závazná a vymahatelná ustanovení, a aby kromě nejrůznějších metod jejich prosazování zvážila možnost ukládání sankcí a zavedení ustanovení zaručujících právo vlastnit majetek, předběžnou konzultaci a informovaný souhlas; vyzývá Komisi, aby pomocí ustanovení o přezkumu začlenila tato ustanovení, a zejména závazek fakticky provádět Pařížskou dohodu o změně klimatu, do již uzavřených dohod o volném obchodu; poukazuje na to, že je důležité sledovat plnění těchto ustanovení a v případě, že obchodní partneři nedodržují daná pravidla, neprodleně zahájit konzultace s příslušnou vládou a spustit stávající mechanismy na jejich

¹ http://ec.europa.eu/environment/forests/studies_EUaction_deforestation_palm_oil.htm.

prosazování, jako jsou mechanismy řešení sporů stanovené v kapitolách o obchodu a udržitelném rozvoji;

17. připomíná, že je nutné dodržovat zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv; podporuje probíhající jednání o vytvoření závazného nástroje OSN, který by upravoval činnost nadnárodních společností a dalších podnikatelských subjektů z hlediska lidských práv, a poukazuje na to, že je důležité, aby se EU tohoto procesu aktivně účastnila;
18. konstatuje, že nařízení o GSP má stále omezený rozsah působnosti, pokud jde o ochranu lesních zdrojů a odpovědné hospodaření s nimi; vyzývá Komisi, aby zajistila žádné sledování dodržování úmluv týkajících se lesů, na něž se vztahuje režim GSP a GSP+, mj. prostřednictvím organizací občanské společnosti, tak aby byla zajištěna ochrana lesů v partnerských zemích, mimo jiné tím, že zajistí vytvoření mechanismu podávání stížností, který by vedl k řádnému prozkoumání stížností podaných zúčastněnými stranami; poukazuje na to, že v rámci toho mechanismu je nutné brát zvláštní zřetel na práva domorodých obyvatel, komunit závislých na lese a v příslušných případech na práva udělená podle Úmluvy Mezinárodní organizace práce C169 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu;
19. naléhavě vyzývá Komisi, aby do oblasti působnosti protikorupčních ustanovení dohod o volném obchodu zahrnula nezákonné postupy v odvětví lesnictví, jako např. podhodnocování cen dřeva u koncesí, těžbu chráněných stromů obchodními společnostmi, pašování lesních produktů přes hranice, nezákonnou těžbu dřeva a zpracování lesních surovin bez povolení;
20. upozorňuje na to, že korupci související s nezákonnou těžbou dřeva je třeba řešit v rámci obchodní politiky EU; naléhavě vyzývá Komisi, aby do svých dohod o volném obchodu začlenila ustanovení proti korupci týkající se nezákonné těžby dřeva, které by bylo možné prosadit a která je nutné účinně a beze zbytku dodržovat;
21. připomíná, že má-li se zajistit účinnost veškerých právních předpisů nebo iniciativ, je důležité zajistit odpovídající přístup ke spravedlnosti, opravným prostředkům a účinné ochraně informátorů v zemích vyvážejících přírodní zdroje;
22. vyzývá EU, aby v souladu s ustanoveními WTO zvažila vypracování transparentního, fungujícího, účinného a prosaditelného systému označování „sledovatelnosti vlivu na společnost a životní prostředí“ pro celý výrobní řetězec dřeva a zemědělských komodit, jejichž pěstování ohrožuje lesy, a aby podporovala obdobné počínání na mezinárodní úrovni; zdůrazňuje, že certifikace by měla být snadno dostupná pro malé subjekty a malé a střední podniky a měla by být srozumitelná pro spotřebitele, a připomíná, že takováto opatření by měla být i nadále praktická a finančně dostupná, především pro malé výrobce; připomíná, že je nutné zpřísnit celní kontroly, že se musí zajistit naprostá nezávislost a plná odpovědnost orgánů vydávajících licence a auditorů a že je nezbytné přijmout právní kroky proti veškerým nezákonným praktikám, které by byly zjištěny během certifikačního procesu;
23. připomíná, že odpovědné obhospodařování půdy a lesů má zásadní význam pro zajištění sociální stability, udržitelného využívání životního prostředí a odpovědných investic pro udržitelný rozvoj;

24. vyzývá EU, aby v zájmu zajištění odpovědnosti zemědělských dodavatelských řetězců spolupracovala se soukromým sektorem a podpořila zavedení pokynů pro odpovědné podnikatelské chování, např. pokynů, které vypracovala organizace OECD, a dodržování náročných závazků v souladu s úmluvami MOP a mnohostrannými dohodami týkajícími se životního prostředí, které by podpořilo vhodné zapojení občanské společnosti a účinná spolupráce s místními zainteresovanými stranami, a aby vypracovala příslušná ustanovení k prosazování sociálních norem a norem v oblasti životního prostředí ze strany investorů a k zabránění investiční činnosti, která podporuje odlesňování a nezákonnou těžbu dřeva, například tím, že by tento prvek zařadila v rámci nadcházejícího přepracování do směrnice o vykazování nefinančních informací; vyzývá EU, aby v tomto směru spolupracovala také se svými mezinárodními partnery.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	24.4.2018
Výsledek konečného hlasování	+: 36 -: 0 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	William (The Earl of) Dartmouth, Laima Liucija Andrikienė, Tiziana Beghin, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Santiago Fisas Ayxelà, Karoline Graswander-Hainz, Nadja Hirsch, Yannick Jadot, France Jamet, Jude Kirton-Darling, Bernd Lange, David Martin, Emma McClarkin, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Artis Pabriks, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Viviane Reding, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Tokia Saïfi, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Adam Szejnfeld, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Eric Andrieu, Goffredo Maria Bettini, Reimer Böge, Klaus Buchner, Dita Charanzová, Agnes Jongerius, Frédérique Ries

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

36	+
ALDE	Dita Charanzová, Nadja Hirsch, Frédérique Ries
ECR	David Campbell Bannerman, Emma McClarkin, Joachim Starbatty, Jan Zahradil
EFDD	Tiziana Beghin, William (The Earl of) Dartmouth
ENF	France Jamet
GUE/NGL	Anne-Marie Mineur, Helmut Scholz
PPE	Laima Liucija Andrikienė, Reimer Böge, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Santiago Fisas Ayxelà, Sorin Moisă, Artis Pabriks, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Viviane Reding, Tokia Saïfi, Adam Szejnfeld, Iuliu Winkler
S&D	Eric Andrieu, Goffredo Maria Bettini, Karoline Graswander-Hainz, Agnes Jongerius, Jude Kirton-Darling, Bernd Lange, David Martin, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Joachim Schuster
VERTS/ALE	Klaus Buchner, Yannick Jadot

0	-

0	0

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se

INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

Datum přijetí	25.6.2018
Výsledek konečného hlasování	+: 21 -: 0 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Enrique Guerrero Salom, Heidi Hautala, Maria Heubuch, György Hölvényi, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Mirja Vehkaperä, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Joachim Zeller
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Thierry Cornillet, Frank Engel, Ádám Kósa, Cécile Kashetu Kyenge, Adam Szejnfeld
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Asim Ademov, Marie-Christine Vergiat

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

21	+
ALDE	Thierry Cornillet, Mirja Vehkaperä
GUE/NGL	Lola Sánchez Caldentey, Marie-Christine Vergiat
PPE	Asim Ademov, Frank Engel, György Hölvényi, Ádám Kósa, Adam Szejnfeld, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Joachim Zeller
S&D	Enrique Guerrero Salom, Cécile Kashetu Kyenge, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Elly Schlein
VERTS/ALE	Heidi Hautala, Maria Heubuch

0	-

0	0

Význam zkratk:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se